

ДОЛООН
ХОНОГТО
НЭГЭ УДАА
ГАРАНА

Буряадай Залуушуул

БУРЯАДАЙ КОМСОМОЛ ОУГАНИЗАЦИН ОУГАН

ГАЗЕТИ
1931 ОНОЙ
ОКТАБРИН 1-НЭЭ
БУРЯАД ХЭЛЭН ДЭЭРЭ
ОРШУУЛАГДАЖА ГАРАНА

Суббото,
ноябрийн 24,
1990 он
№ 47 (7187)

Сэн 5 мүнэгн.

ХЭНИИНЬ ИЛАХАНЬ БЭ?

«Хилээмэнэй хоморшые наа, гое юмэ харавли» гэжэ айна-заодой «Рассвет» гэжэ соелой ордон соо үнгэргэгдэхэн «Түбэй Азийн мисс-90» гэхэн сэбэр дангинануудай конкурсо шэлэн абалгын турта хабаадагшадай нэгэн хэлээн байна. Энэ турта Буряадай мисслэл хото-ноо 22 басагад хабаадаа. Үшөө тинхэдэ Петропавловскын, Ивалгын, Хорин, мүн Агын национальна округой региональна конкурснуудта илажа гарахан басагад хабаадаа. Барнаулнаа ерэхэн гурбан басагад харагшадай алыга ташалганда хүртэ-хэн байна. Тэдэнэй нэгэн Елена Решетова нутагай сэбэр басагадые ахин гараа...

Шэлэн абалгын тур гурбан шатааа—амаршалга (асуудал-нуудта харуунууд), мээдно хубсаа харуулга, «Грация» гэжэ конкурс — бүридөө. Хахад финалда 12 басагад гарахан байна. Эдэмнай хэд бэ гэхэл: Аюна Раднаева, Сюржана Танхаева, Света Занданова, Марина Думнова, Татьяна Тас-телеева, Марина Сирота, Гуяна Алексеева (бүгэдэ Улаан-Үдэ-һөө), Саяна Доржиева (Хори), Света Раднаева (Петропавлов-ка), Гунсылма Цыденешева (Агын национальна округ), Саида Чымба (Кызыл) болон Елена Решетова (Барнаул).

КПУ-гай багша, жюриин гэхшүүн А. Наац кигэжэ хөөрөө: «Конкурсан дүнгүүд тухай мүнөө хэлэхэм эртэ ааб даа. Басагад хаял сценэ дээгүүр хайнаар ябажа хуража байаад, Соелой министерство РНМЦ-

СВЕТА ЗАНДАНОВА

МАРИЯ ИВАНОВА

гэя бааза дээрэ манекенщиц-күүдэй хургуулн байгуулха өһө-той гэжэ ханагдана. Тэрэндэ аха классай хурагшад ябадаг байха нэн».

Жюриин гэхшүүн, Буряадай драмтеатрай артистка Лариса Егорова: «Бээс хүлэ табиад, сүлөөтэй зохидоор басагад ябажа шаданагүй. Артистын шэнжлэгүй гэжэ хэлэбэл, зүбтэй ха, Аюна Раднаева бусад басагад сооноо зохидшоогооб». Света Зандановагай хани басагад: «Света бултанһаа сэбэр байгаа».

Таня Тастелеевагай нүхэд: «Маанадай өхээр дэмжэхэдэ, Татьяна сценэ дээрэ зохидоор ябажа, бээс хайнаар харуулжа шадан. Тэрэ заримдаа үлүү өхээр оролдожорхоо гэжэ хэлэхэ байнабди. Тээд хахад финал хүртээр энэ алдуугаа захиаха байха гэжэ найданабди».

Шэтын областин Ага нутагай Гунсылма Цыденешева харагшадта хайшаагдажа, халуун алыга ташалганда хүртэхэн байна. Гунсылма Дылгировай нэрэмжэтэ колхоздо зоншодоор хүдэлдэг түрэлхидтөө туһалдаг. Энэ бүлэ Гунсылмаһаа гадна үшөө долоон үхибүүтэй. Үнгэрэгшэ зун Гунсылма хургуулн дүүргэжэ, ВСТИ-дэ шалгалта бариха, конкурсоор орожо шаданагүй. Тингэбэшье эдир залуу басаган «Мисс-Ага-90» гэжэ округой конкурсо батаар илажа гарахан байна.

Хахад финалда хабаадаха болоһон бүхы басагадта амжалта хүсээ.

Дмитрий АЛТАЕВАЙ фото.

«Түбэй Азийн мисс-90»—эзэмнай бүхы Түбэй региониме оруулһан сэбэр хайхан дангинанарай түрүүшын конкурс болоно. Зүүн Си-бирин областнууд болон республикннуудай, Монголой, Хятадай баруун-хойто районнуудай басагад тэрэндэ хабаадалсаха.

«Түбэй Ази-90» гэжээмнай гурбан конкурс нэгэ доро үнгэргэгдэхэ: «Мини-мисс», «Мисс», «Миссис»—хүүшынхидэ бүхы наһанай басагад хабаадалсаха.

Ноябрийн 24—25-да Пионернүүдэй городской ордон соо 17 сагһаа 20 саг болоһон «Түбэй Азийн мисс-90» гэхэн конкурсн шэлэлгын тур үнгэргэгдэхэ. Тэрэндэ 25-һаа аха наһанай эхнэрнүүд, хадамда гарахан, хүүгэдтэй эхнэрнүүд хабаадалсаха аргатай байха.

Декабрийн 2-то авиазаодой «Рассвет» ДК соо, декабрийн 3-да ород драмын театр соо «Мини-мисс», «Түбэй Азийн мисс-90» гэхэ

һэн түгэсхэлэй шэлэлгын турай шоу-программа үнгэргэгдэхэ. 19 сагта эхлэхэ. ДК-гай болон театрай кассануудта, мүн Красногвардейская үйлсн 32-дохм гэртэ түбхнэхэн Буряадай ССР-эй соелой министерствын арадай соелой түбтэ биледүүд худалдагдаха.

Имэ телефоноор зонходохо болохо: 3-15-82.

Бүхы гурбан конкурсн түгэсхэл декабрийн 21—23-да Улаан-Үдэдэ болохо.

ГОРОДОЙ БОЛОН РЕСПУБЛИКЫН
ПРЕДПРИЯТИНУУД, КООПЕРАТИВУУДИ

Таанад фирмынхэ нэрэ мэдээжэ болгохо хүсэлтэй гүт! Тингэбэл энэ арга боломжые хэрэглэжэ, манай спонсор бологты. Тингэбэлтай танай ажал ябуулгын сонсхол болон продукциян гол зүйлнүүд Түбэй Азийн хүн бүхэндэ хүрэхэ аргатай байха.

Манай адрес: 670042, Улаан-Үдэ хото, Красногвардейская үйлсэ, 32, «Түбэй Азийн мисс-90» гэхэн сэбэр хайхан дангинанарай үлэскоорондын 1-дэхи конкурсн генеральна дирсичи, телефон: 3-15-82.

ОЮУНА РАДНАЕВА

САИДА ЧЫМБА

1990 оной ноябриин 24.

МИНЗДРАВ УРИДШАЛАН НАНУУЛНА

гэхэ гү, али энэ депутадуудай хэрэг бэшэл...

«В. В. Тармаев элүүрые хамгаалгын министрэй түшээлдэ хүдэлхэ үедөө үмсөөрхэндэ элдэб түхэлэй нимэ 32 автомашине худалдаа: «Волгонууд», «Москвичууд», «УАЗ—469, микроавтобусууд. Эдэ автомашинууд бүл-тадаа эбдэрэгүй, хүдэлгэхөөр лэ байгаа. Энээнһээ гадна 28 автомашине элдэб эмхинууд болон эмхи зургаануудта худалдагдаа. Министр өөрөө гү, али тэрэйхй орлогшод В. П. Брянский, В. В. Кучинский гэгшэд автомашинуудыг худалдаха тухай захиралта доро гар-раа табидог байгаа».

«Бүрээдэй залуушуул», байгша оной август нара). «Машине худалдажа абаха дуратай бүхы хүнүүдтэ худалдаагүй байһанын ойлгосотой. Нэн түрүүн өөһэ-дүнгөө хүдэлмэрилэгшэдтэ, «хэрэгтэй» хүнүүдтэ худал-дадаг байба. 1989 оной февраль нарада министр өөрөө 7,5 мянган түхэргөөр «Волго» машина худалдажа абаа. В. В. Тармаев түрэлхидэйнгөө югыг баһал мартаггүй».

«Преда Бурятин», байгша оной август нара). «Министр өөрынгөө мэдэлэй предприятиин ажахын тоосооной ажал абуулга тухай тайлбарилжа үгэхээ эрд өрсөө. Харин энэ үедэ машинуудай шэнэ парти худалдагдахаар бэлдэгдэжэ байна. Хэндэ гээшэб?»

«Профсоюзный вестник», байгша оной октябрь нара). Элүүр энхыг хамгаалгын министрствын автотран-спортна предприятигөө албанай машинуудыг үм-сөөрхэндэ, элдэб эмхинуудтэ худалдаһан тухай түрүү-шын мэдээлэлүүдтэ республиканска хэлбэлдэ толило-годон саһаа хойшо гурба тухай саг үнгэрөө. Энэ шуула татаһан хэрэгтэ зориулагдаһан материалуудай үндэһөөр мүнөө «Элүүр энхыг хамгаалгын министр-ствын амжалта болон урагшагүйдэл» гэдэн тэмдэ дайджест табихада болохол ха. Энэ хэрэгые мурдэн шинжлэхээр хам ороһон гурбан парламентска комис-сийн хүдэлмэрин үрэ дүнгүүд ямар гээшэб? Эрхэт-дэй элүүрые хамгаалга талаар комитэдэй түрүүлэгшэ, Бүрээдэй ССР-эй өрөдэй депутат В. С. Борисов энэ асуудалда хариуцаа.

Бидэ гүйсэдхэхэ органой—республикын Министрууд-дэй Советэй нэрэ хүндэдэ байһан хэрэгые хаража үз-хөөр даажа абахадаа, эхэл алдуу гаргаабди. Тибэ ла-башыг хуулига болон гүйсэдхэхэ засагай үүргинуудыг нарин нягтаар илгаруулха шуала. Тибэбашыг саг үр-гэлжын комиссионуудай даалгаварин өһөөр, финансын министрствын хинэлт-шалгалтын управлениин болон ОБХСС-эй хүдэлмэрилэгшэд нилээд өхэ ажал хэһэн бай-ха. Тэдэ энэ хэрэгые олондо дуулгаһан элүүр энхыг хамгаалгын министрствын АТП-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй хамтын гомдол шагажа үзөө. Шалгалтын үедэ алба-най машинуудыг тэрэ тоодо, тусхайбал, тусгаар са-нитарна автомобильнуудыг худалдаһан баримтанууд баталагдаа. Энэний РСФСР-эй элүүр энхыг хамгаалгын министрствын зарим захирлануудыг сэхэ эбдэлхн ябадал болоно. Гэхэ зуур, нилэ ябадалуудыг үо-лово талаар хэһэхын аргагүй, гансал захиргаанай зүг-һөө хариуцагдаа хүрүүлэгдэхэ ээргэтэй. Энээнһээ уламжалан, комиссионууд нилэ шиндэхэри абаа: АТП-гэй хүдэлмэрилэгшэдэй гомдолыг саашадан хаража үзэхын, министрствын хүтэлбэрлэгшэдэй захирга-най зүгһөө хариуцагда болон гэм эмэ тухай асуудал шиндэхын тула энээнхы Бүрээдэй ССР-эй Министр-нуудэй Советтэ ба Министруудэй Советтэ түрүүлэг-шын орлогшо Г. Н. Манжуева даалгаха. Ардад депу-тадууд өөһэдүнгөө зүгһөө энэ хэрэгтэ ябасыг сааша-даахыг хинан шалгажа байха.

Министр В. В. Тармаев тухай хэдэн үгэ хэлэхэ хүсэл-тэйб. Хэлбэлдэ материал шамдуу түргэнөөр толило-дожо, ажал хэрэгые нарин нягтаар шудалха, энээнһээ уламжалан, тэн зүбөөр мэдээлэхэ үгэхэ арга олгоогүй. Жшээлхэдэ, министрэй дүтын түрэл И. А. Захарова УАЗ—469 автомобил худалдадаһан, В. В. Тармаев энээнхы мэдэхгүй байгаа гэжэ мүнөө тодорхойлогдоо. В. В. Кучинский энэ машина худалдааар түбшэл үгэ-һэн саарһан дээрэ гарва табла. Харин министр энэ үе-дэ Москвада хуража байгаа.

Элүүр энхыг хамгаалгын министрствын АТП-гэй паркед нилээд олон хүдэлмэрилэгшэд дуталдана гэжэ ма-теринай авторнууд мэдээсэ хэн. Энэ үнэхоороншоо зүбэ. Жэл бүхэндэ паркин хүдэлмэрилэгшэдэй 30 процин-тээр шэнэлэгдэжэ байгааһыг хөөн, жооошод дутал-дажал байдаг. Мүнөөнэй эрэг байдалда 30 процинт гээшэнай ямар үлдэгдэб? Эндэ дулаан гаражнууд дутал-дагдаа, заһабарилгын нэгэ баазгүй, хүдэлмэрин шанга эршэ гээшэ эрхэм һайн машинуудыг богони-хон болзор соо хэрэгһээгэ гаргажарихаг. Иймэ маши-натууд хүн зонинг медицинашэ талаар хангахын арга-гүй байдаг. Гансал ажахын эрилтануудтэ ашаглахада таарадаг. Харин тохолодолом энэ байдалыг заһахын тула министрствэд мүнхэ зооно үгэ бушу. Энээн-һээ уламжалан, предприятиин эрилтануудыг хангахын тула министрствын хүтэлбэрлэгшэд зарим машинуудыг худалдажа абааг болодог ха.

Энээнһээ гадна манай элүүр энхыг хамгаалга хүшэр

хүндэ хаһа сагта оронхой. Хэдэн арбаад жэлэй түр-шада медигүүдэй ажабайдал социальна талаар мүү хэм-жээндэ байдаг гэжэ мэдээжэ. Энээнһээ уламжалан, жиһрэй хүдэлмэрилэгшэд болон захиргаан бээ бээдэ гомдол бариха, өрсөлдөө хөмөрөө үүсхэдэ, найдахаа болонхой. Үнгэрхэн жэлүүдэй үйдхартэ үрэ дүнгүүдэ бидэ мүнөөл хаража байнабди. Яһала һайн гэжэ үр-дандаа тоологдодог байһан элүүр энхыг хамгаалгын албанада хэды олон хөмөрөөн гаранаб даа. Тэдэниг үсэдхэхын тула социальна талаар түрүүшын шаптагаа-нуудыг үндэһөөрн үсэдхэхэ хэрэгтэй.

Эрхэтдэй элүүр энхыг хамгаалга талаар комитэдэй түрүүлэгшэ, мэргэжэлтэ өрөч В. С. Борисовай һанам-жыг тоогоогүй байхын аргагүй. Энэ удаа тэрэ саг үр-гэлжын парламентска комиссионуудай зүгһөө хэлэнэ. Тибэ хабашыг би багалай тайлбарилта өөрынгөө зүгһөө хэлэхэ хүсэлтэйб.

Нэгэдхөөр, В. С. Борисовай дурдаһан бүхы матери-алууд соо, энэ материалэй эхиндэ үгтэлхн тобохоон мэдээлэлүүд соо гансал В. В. Тармаевай өөртөө худ-далдажа абаһан, түрэлхидтөө худалдаһан машинууд тухай хэлэхэһээ гадна, томошье, социальна талаар ай-хабтар удха шанартай эмхи зургаанай ударидагшын ямарөөр ажал хэрэгүүдыг эрхилдэг байһан тухай хэл-лэгдэнэ. Тусгаар санитарна машинуудыг худалдагшыг хориһон РСФСР-эй элүүрыг хамгаалгын министрствын захирлануудыг министр мэдэхгүй байгаагүй өһөтэй. Өөрынгөө мэдэлэй предприятиин машинуудыг үргэ-нөөр худалдахада болохо гэжэ тэрэ баһал мэдэхгүй байгаагүй өһөтэй. Тибэ лабашыг...

«В. В. Тармаевай заабарин өһөөр, ГАЗ—24 гэдэн тусгаар шэнэ машина З-дахы ПАП-та худалдагдаа. Тэ-рэнэй орондо пассажирска машина абаһан байтаа. Мү-нөө энэ машинаар тэрэ өөрөө ябадаг... Үшөө нэгэ нимэ баримта тушаа тогтожо боломоор байна: министрэй бүхы орлогшонор хүнгэн автомобильнуудыг саг үр-гэлжэ хэрэглэдэг. Тэдэнэ гороодой эмшлэлгын-профи-лактическа эмхи зургаануудта өһын тэдмис даалгадан-хай. Гэхэ зуур, энэ туһаламжын түлөө мүнхыг эдэл эмшлэлгын эмхи зургаанууд түлэдэг. Хинэлт-шал-галтын управлениин болон ОБХСС-эй хүдэлмэрилэг-шэдтэй бэлдэлхн мэдээһээ абаһан энээнхы баримта министрэй «ажалша бүхэриг түхэл шэнжнүүдыг» бо-доттоор гэршэлнэ гэжэ һаната байнаб.

Хоёрдохөөр, Элүүрыг хамгаалгын министрствын АТП «халуун гаражуудгүй, заһабарилгын нэгэ баазгүй», бусад материална жасануудаар дуталдадаг гэжэ В. С. Борисов тэн зүбөөр хэлэнэ. Гэхэ зуур, үнэн зүбэй гүй-сэд дүүрэн байхын тула ингэжэ нэмэхэ хэрэгтэй: мини-стерствын хүтэлбэрлэгшэдтэй «коммерческэ» ажал абуулгын ашаар автотранспортна предпряти 56 мянган түхэргэй хомдолдо ороо. Мүнөөнэй сагта энэнай ба-лейшье өхэ мүнхэн бижэ юм бээ. Гэхэшье энэ мүн-хыг һэлхидэ хаяхын орондо автомашинуудыг ашаг-лалгын эрхэ байдалыг һайжаруулгын хэрэг байдал за-һаа һаана, дээрэ бэшэ байгаа гү!

Гурбадахын гэхэдэ, энэ материал бэлдэхэ үедөө ба элүүр энхыг хамгаалгын министрствын АТП-дэ ошооб. Парламентска комиссионуудай хамгаалсан байгааһыг хөөн, энэ предпряти дээрхэн ажал хэрэгүүд урдинх мэтэ урагшагүй байһан замдаа. Ноябрьн эхиндэ кол-лективэй хамтын сүлгөөн боложо, Бүрээдэй ССР-эй Ми-ниструудэй Советтэ эльгэхэ эрилтанууд зохоогдожо, баталан абаа. Тэндэнэ ингэжэ бэшгэдэнэй: элүүр эн-хыг хамгаалгын министрствын хүтэлбэрлэгшэдтэй ха-раалһанай өһөөр, АТП-е тарвалгаагүй, элүүр энхыг хам-гаалгын министрствын мэдэл дороһоо АТП-гэй гаража эрхэ, республикын автомобильна ассоциацида тус кол-лективэй орохо эрхэ тухай асуудал шиндэхэ. АТП-гэй коллектив министр В. В. Тармаевта дахад найдаагүй байһанаа элэрхэлхэ мэдүүлэ.

Аманаша коллектив болон министрствын тэмсэлэй юугээр түгсэхэ байһыг уридшаран таахын хүшэр. Да-ры түргэн, нүлөө өхэтэй хэмжээ абуулгануудай абаа-гүй байгаа һааны, саашадаа юун болохооб гэжэ бодоод-шье үзэхэни аюултай байна. Октабры нарада АТП-гэй хүдэлмэрилэгшэдтэ салин хүлһыг тахад нараар хо-жомдожо түлөө, буһалгаа эмхидхэхэ тушаа асуудал ан-харалтайгаар табигдаһан байна. Элүүр энхыг хамгаал-гада буһалгаанай болоо һаа, юун болохооб гэжэ һанаад-шье үзэхэни жэлдхэ хүрмөөр бэшэ гү! Тибэдэ ок-тябрь нарада буһалгаан болоогүй хэн. Зүгөөр коллек-тив «министерск» өһөөр эрилтхэ ажахын тоосоондо-тон өхөөр дурга гүтэнхай. Доройтоһон байдалһаа бу-һалгаа үүсэжүггүйгөөр яагаад гаратаб? Энэ асуудал оло-хон хүнүүдэй һанаа зобооно гэжэ би найданаб. Эгээ-лэй юрын медигүүдэй, хангадаг хүнүүдэй, жооошодой гэхэ гү, али та бидэнэй эрилтанууд гүйсэдөөр ханга-дэа ээргэтэй. Юундэб гэхэдэ, манай элүүр энхэ бай-га гэдэнһээ сэхэ дулдаһана ха юм.

Сергей БЕРЕЗИН,
манай штатнабэшэ корр.

БИРЖЭ ГЭЭШЭ ЮУН БЭ?

Түсэбэй гү, али дэлгүүрэй алиһинь эрхэм һайн бай-хаб гэжэ эрдэмтэд эконо-мистнууд болон публицист-нуудтэй саарһан дээрэ бэ-шэжэ өрсөлдөөн байтарнь, өрөдэй түсэбтэ ажахы хара-һаар байтарнай натураль-а ажахы боложо байнал. Жэ-шээлхэдэ, Н. комбината да-ры түргэн өхэ цемент хэ-рэгтэй болобо. Тибэд комбината металь түлөөлэгшэ бхы газарнуудар ябаа. Нүүлэй нүүлэ цемент үйлдбэрлэ-дэг. К. завод олобо. Зүгөөр тэрэниг харахашье дургагүй металл үгэхыг эрил-тэ табига. Тэдэ комбината металь үгы ха юм даа. Хо-морой шухаг металлээр ба-ян хүнүүдтэ станогүүд шу-хала хэрэгтэй байдаг гэхэ мэтээр лэ энэ үлхөөнай үргэлжэлнэ. Эндэ юушье ойлгохын аргагүй худаллаа болошонхой. Бидэ натураль-а һэлгэсэлдэнэй хойшо-лонгуудыг үшөөл үзөөдүй байнабди. Эдэ бүгэдэн үр-дамнай хүлээнэ.

Энэ ялхи ламаһаа гараха арга би гээшэ гү! Мэргэ-лэгшэд бин гэжэ батлана. Энэнай биржэ (манда да-дал болошонон баржа гэжэ үгэтэй худжаа болохогүй) юм ха.

Тэрэ «байгалай биржэ» гэ-һэн нэрэ доро мүнэлжэ, манда туһалха янзатай. Энэ-най юун гээшэб? Нэн тү-рүүн энэнай дэлгүүрэй мүн-дэлхэдэ би болоһон юумэн гээшэ,—гэхэ «Шэнэ саг» гэ-жэ нэгэдэлэй правленин тү-рүүлэгшын орлогшо Борис Доржиев (нэгэдэл байгуул-хаар үүсхэл гаргаһан, бир-жын нэгэ учредитель боло-но) хэлэбэ. Дэлгүүрэй би болоходо тэрэ мүнэдлөөд, үгы болоходонь хосорхо. Биржэ өөрөө юун гээшэб гэхэдэ, энэнай эд бараа-нуудыг, үгэхэй эдүүдыг, ма-териалууд, үнэт саарһан гэхэ мэтэ худалдажа аба-даг, худалдадаг газар бо-лоно.

Уужам байһан соо элек-тронико тодхогдонхой бай-на гээшэ. Тэрэ хаана, юу, хэдыгээр худалдахаб, худ-далдажа абахаб гэжэ таа-нада адуугүйгөөр дуул-гаха, өһөтэй элдэбди гэжэ бээ мэдэрхэн хүнүүд эгэ байһан соо хүдэлнэ. Эдэм-най брокернууд юм. Та К. фабрикин директор болобо гээшэ. Нэгэ брокертой хол-боо тогтоогоод, нилэ даа-бари түргэн дүүргэхыг үгэбэ гээшэ: а) өхэ цемент үнэгүйгээр худалдажа абаха, б) үлүү гараһан

өөрынгөө продукция үнэтэй-шгөөр худалдаха. «Түлөө-лэгшын» эльгээһэнэй, «Юу-шье олоогүй» гэжэ дуула-хын тула телефоноор хо-ходохыг һанаата болон хү-лөөһэнэйшье хэрэггүй. Бро-кер өөртөө ашатай туһатай-гаар худалдажа абаа, дары түргэнөөр худалдаха.

Энэнай мүү бишэ. Энээнхыг өрсөхө хүн олодоггүй! Зүгөөр энэ-найшье үшөө бага байха. Биржын гүйсэд һайнаар хү-дэлхын тула жэл, хоер жэл-һээ үлүү саг хэрэгтэй боло-хо гэжэ Б. Доржиев мэдэр-бэ. Гэхэ зуур, урагшаа шар-майн дабшаһан хүн лэ хар-гы замые гаталжа шадаха гэжэ Зүүн зүгтэ хэлсэдэг юм. Энэ замаар түрүүшын ал-хамууд хэгдэ. «Байгалай биржэ» гэдэн предпряти-нууд-учредительнуудтэ тоонь үшандаа хүрэхэ дүтлөө (то-мо заводууд болодог аана-завод, прибоо бүтээлгэ-нэгэдэл, «Электромашине» завод тэдэнэй тоодо орол-соно), харин список урага үргэлжлөөр. Декабрийн гэн багаар учредительнэ кон-ференци үнгэрэгдэхэ, тэрэ-нэй нүүлээр «байгалай бир-жыг» түрэлхн үдэрөөр амершалха болохо. Энэ үе болотор учредительнууд худалдажа абаһан акцинууд-дэй үнэн сэнгэй 30 процин-тынь оруулха ээргэтэй (нэ-гэ акци 100 мянган түхэргэй болоно). Энэ мүнхэн түхэ-рэлгэнуудыг худалдажа аба-гада гаргашалагдаха (техник-а үлөөдэршье худалдажа абахада болохо гэжэ Б. До-ржиев хэлэбэ), гансал реги-он дотор найдамтай хэлхэ холбоо хангаха бэшэ юм. Тибэниг тибэниг «Шэнэ саг» товара биржын Россиян уч-редительнуудтэй нэгэн боло-но. Тибэдэ баруунай дэл-гүүртэ гараха аргатай бай-хабди. Энээнһээ уламжалан, «байгалай биржын» холын хараа түсэбүүд нилээд үр-гэн өхэ гэжэ ойлгобо өһө-тойт. Энэ ажал хүдэлмэринэ эршэмтэй һайнаар абуулха хаба шадалтай мэргэжэлтэд-брокернууд гэр байра ду-талдажа, мүнөө дээрэ ма-надые нэгэ бага гэдэргэм-най татана. Зүгөөр энэ асуу-дал зүб мурөөр удахагүй шиндэхэдэ гэжэ найданаб.

Дэлгүүр һаял эхилхэ тээ-шэ боложо байна. Тибэ-һээ биржэ эршэмтэй һай-наар эмхидхэгдэжэ, хүл дэ-рээ гарха, ашатай туһатай байха гэжэ найдаха дурам-най хүрэнэ.

В. ВЛАДИМИРОВ.

РАДИО МЭДЭЭСЭЭ

Сентябрийн 19-д «Ра-бочая трибуна» гэжэ га-зетэдэ толилогдоһон «Афера по имени «Бур-да» гэдэн статья «Бур-да модон» фирмын ге-неральна директор Ман-фред Маде «бүрэлдэ-һан үһатай ханабай журнализм» гэжэ нэрлэ. Тэрэн соо совет-герман хамтын предпрятиин ва-лютын талаар мүү муу-хай ябадалуудыг гарга-даг, совет гадаадын худалдаа һаймаанай ма-фитай холбоотой байһа-нын гэмнэгдэнэ. Хүн-дэ фирмын нэрэ доро баруунай ороонууд үнэ-тэй металлууд болон саарһа худалдана юм ха.

Фирма «Рабочая трибу-на» газетын толиһон имхэрхүү баримтануудыг эсэргүүсэ совет сүүдэ хэрэг бараа.

Совет правительство фирмэдэ үгтэлхн уялга-нуудыг дүүргэхэе бол-шонхой, гэжэ Манфред Маде мэдүүлэ. Энэ-һээ уламжалан, генераль-на директорэй хэлһэнэй өһөөр «урда» журналы 11-дэй номер Советскэ Союзда гараагүй байха-даа болохо.

«Свобода», 18. 10. 90. Москвагай сагаар 21 час 15 минута. «Үнэ» хэрэ-тэй металл болон хуу-дэнэ программа.

Хэзээдэшье мартагдахагүй

Агын Бурядай автономито округой ород элэн дээрэ гарадаг «Агинская правда» гэж, газетын хэдэн хуудануудта Дайшалхы Улаан Тугай орденой кавалер, БурЦИК-эй тэшуун ябахан бурядайнгаа эрэлхэг баатар хүбүүн Дондок Дылгыровэй түрэнөөр 85 жэлэйн ойгоор дашарамдуулан, 58 жэлэй савда тээ, 1932 оной июнь нарада, бодхуулиудые берилсэха гэжэ эбаһеэр алуулһан тухай хэдэн хүнүүдэй бэшэлгэнүүд толилогдоһон байгаа нэн. Энэ ханагдаа үзэгдөөгүй үйлэ хэрэгээр үнийнэй һонирхожо ябаһан тула, олон жалнуудтэ хэдэн хүнүүдтэй хөөрлөдэжэ, дуулаһан юумээс таанадайнгаа һонорто дуралдажа, хөөрлөжэ үгэхэ хүсэлэнтэйб.

Ага тосхойной Комсомолой нэрэмжэтэ гудамжин 48-дехи гартэ үндэр наһатай болоһон, «Ортын болон ажалай ветеранууд»-Гомбо-Доржо Намсараевич Намсараев ба тэрэнэй наһанайн хани нүхэр Еши-Ханда Шагдаровна Дылгыроваа хоёр ажаһуудаг юм. Энэ хоёр ветеранууд Дылгыров Дондогой тун сасуутан, үетэн байһан тула энэ оной завар намда ингэжэ хөөрөө нэн:

— 1927 ондо Ага тосхондо Дылгыров Дондогой суг нэгэ харын сэрэгтэй бэлдэхэл гараһан байһаб. Бидэ Доржее Бато-Мунхынды байртай байгаабы. Бато-Мунхо бидэнтэй сасуутан юм нэн. Нэгэтэ Дондогой оймһонойн хохоршохада, Бато-Мунхо өөрынөө оймһо тайлажа, Дондогто үмдэхууһынь элхэнээр ханагшаб. Тикгэжэ ябаһанайнгаа удаа Дондок Дылгыров хори гаран нүхэдтээ хамта Буржадийнзонной морин сэрэгтэ алба хэзээ мордоо нэн, — гэжэ Гомбо-Доржо Намсараевич Намсараев һонирхолтой хөөрөөгөө эхилээ.

— 1932 ондо би ВКП(б)-тэй Агын райкомой женоддөлдэ ажаллажа байгаабы, — гэжэ Еши-Ханда Шагдаровна хөөрлөб. — Дондок Дылгыров Улаан-Үдэһөө нутагаа аймшаар эрээд, хөөрөө бээс амар аргалуулаха санаториодо ошохо гэжэ паралтай ябаһан юм. Би амаралтада гараад, Улаан-Үдэһи Дээдэ-Онгостойдо оршодог санаториодо ошохо, кумыс ууга болоод ябатарай, Дэлгэрэй Дондогтой уулзашааб. Дондогой олоһон хара морин хүлэһэн ходоог тэргэ дээрэ һуунхайнууд, Могойто орохо түсэбтэй ябабабди. Могойтоһоо саашаа түмэр харгыгаар ошохо байгаабыди. Агынгаа үйлсөөр ябажа байтараа, милицийн гэрэй хажууда морие тогтоожо, тэргэһээ буушаһан Дондок намда ингэжэ хэллэб: «Намайе хүлэжэ байгаарай, би халта ороод, удаан болонгүй, түргөөр эрхэбэ. Дондок тэндэһээ гаража эрхэздээ, намда ингэжэ хэллэб: «Зай, ши саашаа гансаараа ошохо болобош. Би эндэ үлэхэмин, хэрэг гараад байна». Тэрэ үедэ Дондогой юмдэ үлэхээс ханаһынь, амар хэрэгтэй гараад байһынь би хаанаһа мэдэхэбид даа. Гансаараа Могойто ороод, һүүлээрнь Улаан-Үдэ ороо нэм. Нэгэ хоногто ябажа, хүрээ газартаа хүрөөд байхадамин, Дондок бодхуулиудта алуулаа гэһэн телеграмма Агаһаа эрээ гэлсэжэ байгаа нэн. Тикгэжэ манай нутагай эрэлхэг хүбүүн Дондок Дылгыровэй саһаа урд алуулшаһанайн булданай зайртай байдаг. Бидэнүүдье берилсэха гэжэ Улаан-Үдэ хотһоо Бурядай ОГПУ-гай түлөөлэгшэ Кичиков гэжэ хүнэй 1932 оной зун Ага эрээд ябадагынь ханаһаб.

Гүрүе Галсан гэжэ 66 наһатай ажалай ветеран ХХН партсездын нэрэмжэтэ, колхозой түб һуурин Согто-Хангида ажаһуудаг юм. Тэрэ 1990 оной май нарада баруун-Үбжэгээс

гэй эхиндэ болоһон ушар тухай намда ингэжэ хөөрөө нэн: — 1932 ондо «Улаан үдэл» нэрлэһэн гэжэ Зүүн-Үбжэгээс гэй ТОЗ-ой мэл ажалые дагшаар ажаллажа ябааб. Тэрэ үедэ элдэб тушаалтай зонүүд НКВД-гэй шугамаар «Бойгрупп»-адаа олоорсоо табаадхад байгаа. Манай нутагаһаа нэбч Бато Намсараев, эдэлхитэн ябаһан Бато Намсараев, мүн «Би (Гүрүе Галсан) гэлсэд группын гэшүүд болоһон байнабди. Тикхэдэ бидэнэй унажа ябаһан мориднай бултааран ажалын морид байгаа. Бидэндэ нэгэ нэгэ таба хүрээдэ буунуудые үгөөд, НКВД-гэй шугамаар тэмсэхэ, бодхуулиудые бариха тушаала гэһэн хүнүүд гэлсэд гэжэ үнэмшэлгэ саарһа баруулһан юм. Бүлэгүүд олон ябадаг нэн. 1929 ондо КВЖД-дэ болоһон дайнда баатаршалх харуулһанайнгаа түлөө Дылгыров Дондогто алдар Дайшалхы Улаан Тугай орденоор шагнагдаһан Вамбуе Дэлэг гэжэ хүнэй бүлэгтэ бидэ, хори гаран зон ябаабди.

Тэрэ үедэ бандиудые бариха тушаала зорилготойгоор хэдэн бүлэг сүлгуулажа эмхидхэлэн байһа юм. Дэлбэрхэй дээрэ нэгэ бүлэгтэй арба гаран зон, баруун-Үбжэгээс гэй «Улаан ажал» ТОЗ дээрэ 15 зон (тэрэ тоодо Вамбуе Дэлэг Гүрүе Галсан хер), баруун-Зейтаада мүн нэ хори гаран бодхуулиудые бариха зорилготойгоор баруун-Үбжэгээс гэй сүлгуулагдаһан байгаабыди.

Жэжэгээс гэй Бадма гэжэ «Улаан Ажал» хүн отряднай дуулгабсанишан байһан юм. Тэрэ хүн нара орозын урдахаа гурбан модоной газарта хазаар мореор гүйлгэжэ эрээд: «Баруун-Үбжэгээс гэй зүүн шэлын баруун бооридо утагн гаража байна» — гэжэ дуулгаһан байна. Тэрэл һуниһөө баруун-Үбжэгээс гэй эхиндэ бодхуулиудые тойрожо, манжа хоноһон байһабди. Моридуудаа холохоно бүлэг бүлгөөр модонһоо уяад, тус тустайн харуулшадые таблагша нэн.

Угһуеһи улаан нарангаар Улаан-Үдэһөө эрхэн нэгэ ород ноен хүн буудажэ эхилээ нэн. Бодхуулиудые урдаһаан буудал хаш. Удааһан сэг соо буудалдаан үргэлжлөө. Буудалдаанай замхатада, бидэнэр тикхээ гүйлгэжэ ошободди. Тэндэ хүн зоной эхэ хүлгөөн боложо байгаа. Нутагайминий мэдэжэ болоһон, суута баатарлыг хүбүүн Дондок Дылгыров гэлсэ энэ буудалдаан соо сээжээ шобто буудуулжа, хүндөөр шархатаһан байба. Үйһэн отогой хажуугаар нүхэн окопудые хараабди. Эдэс шанаха тогтооной зууа, тогоон соо шанагдаһан адууһанай маханай үлэгдэлүүд... Тэрэ малтагдаһан окоп соо буугаа барихан шэгтээ алуулшаһан хүн эбтээ нэн. Тэрэнкее Аюрай Даша-Доржо гэжэ манай нутагайхид бултааран таниһан байнабди.

Тэндэ Мункуеа Миюкур гэжэ Зүдэлэй нутагай залуу хүбүүн бээс тушаажа, баригдаһан байба. Тэндэ хоножо байһан бод-

хуулиудай хоёр моридын жоолоогоо таһалаад гүйлгэдһэн, мүн тэдэнэй найман морид эмээлтээ уяатай байбад. Манай тухайлаха, тэндэ арбаад шахуу зон байһанаа элдэб аргаар манай дундуур мүлхэжэ, хэдэн тээшээ зугадажа, арилһан байжа болоо. «Бээс тушаагты!» — гэжэ байжа ой соогоор шагнааар нүхэрлэдөөн болоогшо нэн. Дондок Дылгыровые буудажэ шархатагша Манзаргашын Цындыжэб гэжэ бандит баригдаһан байба. Тикхэдэ тэрэ гуша гаран наһатай, дунда жинрэй бээтэй, хүхэ сагаан шарайтай, нутаг соогоо мэргэн буудажэ гэжэ суутай хүн ябаһан. «Хара булгайр арһан дэгэлтэй, горьёо бүһөөр халгараатай бүһэтэй, үбсүүндэ толотомо гое ордеттой хүнэй урдаһаан хашхараад, нам тээшэ сэхэ гүйжэ эрхэбди, биһе шабхаа татажал абаа нэм», — гэжэ Цындыжэб хөөрлэн юм гэлсэдэг. Буутайнгаа сэмгэн соогоо тагшаһан хоһон гилсээс абаха гэжэ затвороороо ташагануулжа байхадань, бүлэгэйхид Цындыжэбай дээрэн буужа, амидыгаар барихан байба.

Үбжэгээс гэй дутын ТОЗ-һоо хүмэр рессортой хүнгэн ходоог тэргэ асаржа, дээрэй зузаанаар ногоо зулгашаа эбдээд, хүндөөр шархатаһан Дондок Дылгыровые хэбтүүлжэ, Ага шэрэжэ асарһан юм.

Согто-Хангил һуурида ажаһуудаг, ХХН партсездын нэрэмжэтэ колхозой габыата колхозник, дейнай ба ажалай ветеран, 78 наһатай Ород Министров энэ оной май нара соо ингэжэ хөөрөө нэн:

— 1932 ондо бандиудые бичиха гэһэн бүлэгтэ хабатай ябалсаһан хүм. Группынай ноён Добчин Шагдаров гэжэ Тугшан нутагай, сэрэгтэй офицер ябаһан хүн нэн. Тэрэнэй басаганинь Цыренов Радна-Гүро гэжэ хүнэй хани нүхэр болоһон, мүнөө Будалан нутагта ажаһуудаг байба. Мүн бидэнэй хамта Жамбалдоржин гэжэ милиционер ябалсагша нэн.

1931 оной үбэлын Гамбалай Бата гэжэ, мүнөөнэй Сегеэн Шулуутайн наанаһи Нарһата нутагай байһан хүн урагшаа гараад: «Олон хүнийе асаржа, таанадые бултынтай алуулхабди!» — гэжэ эанөөд, наашаа эрхэжэ, эндэхи нутагай зонуудые эхээр хүлхуулһэн байба юм. Тикгэжэ Согто-Хангил нутагай дэбсхэр дээрэхи Үбжэгээс гэй, Улаан-Булгай, Бүргөөгэй, мүн Жэбээһэнэй ой тайгын бодхуулиуд болоһон юм. Энээнэй үгэдэ срожо, олозон зонүүд бодхуулиудые дахаһан байба.

Жэбээһэнэй Адагта нэгэ һуни моритой ябажа абатараа, группада баригдажа, мүшхүүлээд, тэрэнэй бүридлэдэ орожо, бандиудые барилдсэха болоһон хүнби. Моринийнгоо хазаарай ама шангаар бараад, дүрөө мүүдээ ханхинуулангүй абажа, гүйлгэлдэхэдэ суг гүйлгэлдэхэ энэ мэтын заабари зачал мааната үгэлшэ нэн. Мори эмээлнай манай. Буу болоод номо ээбсэгнэй тэдэнэй үгэлшэ. Санжее Тогоси манай мориншонай ябаһан юм. Би тэдэнэй дүн хамта хори гаран зонотой ябалсаб.

Бүргөөдэ үдэринь унтахабди. Будын Марханай аба Санжее Буда Агаһаа хилээмэ асаржа, бидэниие зоолуулдаг байгаа. Ошорой Жамсаран гэжэ хүн үдэр бүри шахуу тарган эрье зон шатууһалха. Тэрэ үедэ Жамсаранай Лодой гэжэ даандаа һуудаг ламын шара тоһа эдээдэшье туршаһан, байхабди.

Манай группада хамта дээрэ хори гаран зон ябалсаа. Үдэринь унтаад, һуниһы ябахабди. Гамбалай Батында ошохобди. «Үбгэһөө оложо үгэ. Тэрэһин хаанабди?» — гэжэ байгаад һамгынь хашагша бэлэй. Тэрэ үе соогоо Дылгыров Дондогыё нэгэ дахин хараа нэм. Шинель үмдэһэн, малгайнгаа һагалдаргы доошонь буулгаһан хүн абагша бэлэй.

Тулмасанай-Адагай Жабай Балдан гэжэ хүнийе бодхуул болоод, Хара-Нуурай боролжо соо бээс нюугаад байһынь Сонхоо Мэжэд тухайһан байгаа. Тикгэжэ боролжын зүүн толгойн арада группынхид сугларсад, боролжы аргаахан бүлгөөдхилэл. Эндэ бидэнтэй хамта Добчин Шагдаров Жамбалдоржин хоёр ябалсаа. Би боролжын баруун хойно зогсонхойб. Нооднай үлээдэг дохоотой, тэрэнээ үлээжэ, «хүлэһе буудгынь» гэжэ хашхарагдахадань, тэндэ бээс нюугаад хэбтэһэн бодхуул Жабай Балдан гэжэ, тургэһөөр бээс тушаагаа нэн. Тэрэнкее мориндо мордохуулаад асараа нэмди.

Дылгыров Дондогыё буудажэ Манзаргашын Цындыжэб бариад, морин тэргын одойр дээрэ хүлээд, Ага абаашаһан байба. Дылгыров Дондок гэжэ суг ябаһан зондоо ингэжэ хэллэһэн байна: «Энэ намайе буудажэ хүнийе бу хэлхээгээрэгты. Эндэ би өөрөө гэмтэйгээ мэдэнэб. Буутай хүнэй урдаһаа би өөрөөл гүйжэ ошооб. Тэрэ эмээгүй. Цындыжэб гэжэ удаа хаагдаагүй, пуеакоор сүлүүлһэн байба. Хожомын табигдажа эрээд, Карымай райондо ажаһуугаа, тэрэ аргагүй бэрхэ ангиуһан ябаһан гэбди. Аравтын гүйдэл дундаһаа буудахада, алдадаггүй нэн гэжэ зонной хөөрлөдэхыё оло дахин дуулаһан байнаб.

Ага тосхондо ажаһууһан ажалай ветеран Базарован Дешинимаева хэдэн жэлэй саана нэгэ нимэ һонин ушар-намда баһал хөөрлэһэн юм.

— 1932 оной зун минки Багахан басаган ябаад, Бүргөөгэй хургуулида һуража, хүгшэн эхлээтэ байдаг байтарни, нэгтэ нэгэ хүнэй гарнуудынь арадань мушхамалаар бариха уяжарһан, хоёр моритой зонүүд тэрэнээ урдаа тууһан, хойноо нэгэ паар мори тэргэ дахууһан юумэнүүд манайгаа хүрээг эрхэһынь элхэнээр ханагшаб. Тэдэ зонүүд газарнай эрхэ тогтоод, «Танайхид һүтэй гэжэ үгэ» гэжэ бултааран ундаа бэлэй. Тэдэнэй гүйлгээр тэргэ дээрэ хэбтэжэ байһан хүндэ би агаар ундаа уулгата болобош. Тэдэ уулгажа ядахада, тэртээ хурьга үгжэлдэг угжаа асаржа, һу уулгаһан байнаб. Тэрэ хүн намда хандажа, «басаган», бэрхэш даа. Хэн гэжэ

нэрлэһишй? Хэнэй басаганишй?» — гэжэ һураа нэн. «Минки хармаан соо нэгэ блокнот, карандаш хоёр байха. Тэдэниие энэ басаганда абажа үгэгты» — гэжэ хажуугаарни зонүүдтаа хэллэ бэлэй. Тикгэжэ тэдэ зонүүд намда хүри-улаан гадартай шэб шэнхэн блокнот, простой хара карандаш хоёры бэлэг болгожо минки гартэ баруулһан юм.

Нүгөөдэ гараа хүлхуулһэн хүндэ минки ундаа уулгатаа ханахадамин, хүгшэн эхыминий намайе «болохогүй» гэжэ таһа хөөрөгшөө нэн. Нүүлдэнь мэдэхэдэмин, тэрэмнай Дылгыров Дондогыё буудажэ Манзаргашын Цындыжэб гэжэ хүн байһан байгаа. Тэрэ тэргэ дээрэ минки ундаауулагша бүхэй Дылгыров Дондогой байһынь би хаанаһаа мэдэхэбид даа. Дондок Дылгыровэй намда бэлгэлэһэн бэлэгынь һаа болотор нагһааар хадагалжа ябагша нэм. Тэдэ гэмтэ мэдэхэдэмин, тэрэмни төвөгдөшөөн байһанайн гомдолтой ашша.

Сээжээ шобто буудууһан Дылгыровые тэдэ зон Ага абаашажа ябаһан байгаа. Баруун-Үбжэгээс гэй эхиндэ байрлаһан бодхуулиуд нэгэ мори хулуужа асараад, тэрэнээ алажа, мяхынь шанажа байһаар, тэндэ группынхидта баригдаа. Аюрай Даша-Доржо алуулба, Манзаргашын Цындыжэб Дондок Дылгыровэй сээжынь шобто буудажэ шархатуулаад, баригдажа тушаагдаба гэһэн суу эхэ тургэһөөр тараа нэн.

Ага тосхондо удаан салта ажаһууһан, түрүүһин эмшэлэгшэ врач Лыксэ Жэбэ гэжэһэтэй суг ажаллаһан Аюраана Адушнее гэжэ наһатай үбгэжөөл хэдэн жэлэй саада тээ намда ингэжэ хөөрлэһэн байна:

— 1932 оной зун Дондок Дылгыров хүндөөр шархатаба гэжэ, Лыксэ докторо асараа нэн. Би тикхэдэ Лыксэ докторой хажууда санитар гэжэ тушаалтай хүн байгаабы. Минки санитарлажа шадате тимэ юумэн юун байха нэм даа. Би эхэнхидээл уһа бусалгажа, докторойнгоо эдэс шанаха ажалтай байгша нэм. Лыксэ Жэбэ ута гэгшын шородо сагаан хүбэн ороогоод, тэрээгээрээ Дондогой шаргыё арилгажа байгаа нэн. Тэрэ удаан байгаагүй, хоёр хоногто болһицада хэбтээд, наһа бараһан юм.

Ага-Хангилэй «Победа» колхозой ажалай ветеран Даша-Цырен Дансарановай хөөрлэһэнэй ёһоор, Ага тосхондо Дондок Дылгыровэй һүүлшын заммай, үйдхэр гашуудалай ёһол, халхасалга үнгэргэгдэһэн байба юм. Тэрэнэй бэвсөөн Агын багшанарай училищин байшанай доодо ажадта табиад, хүндэлэлэй һахуулаа буунуудые барихан зонүүд зогсоһон, олон зоной табзадалгатайгаар һүүлшын үүлэлгэ эмхидхэлэ байгаа. Багшанарай училищин зүүн-урда зүгтэ Дондок Дылгыровые абаһажа, аргагүй хүндэтгөөр, буугаар буудажэ, салют табижа байгаада, хуааһуулһэн юм гэлсэдэг.

Д.Р. ЦЫРЕНЖАПОВ, хуааһуулһан.

Агын округ, Согто-Хангил һуури.

Уна бадаржа, уцаа хэрлэх хүсэл ходо түрээдэг бэлэй. Халуун агаар, халуун элхэй... Юрдаа нима байдалда уна-наа үнэтэй юуншье байхагүй! Худалнаа уна уушье хоридог бэлэй, Ушар юуб гэхэд, худалдаа руу хороото бодосудай халдаха ушарнууд үзэгдэдэг байгаа.

Мүнөөдөр амиды мэндэ гэрбэд, үглөөдэр лахабид гэрэн бодол хонагошны зобоохо. Дайнда наха бараһан нүхэдэйнгөө урда дор дохино, баатаршалгынь мүнөө мүнхэлнэбди.

Бидэ мүнөө Афганистанда хэды хүбүүдэй наха бараһанин мэдэх болободди. Тэдэнэр дайн сэрэгтэ өөһэдэгөө амар талаһаа харуулаабди. Тэдэнэр юун тухай хүсэдэг, бододог байгааби Ямарар тулалдаабди

Юунэй

түлөө дайралдаабибди

Эдэ асуудалнуудта харюунууд үгтэж үргэлжэлхөөр. Юушье мэдээгүй байтар он жэлнүүд һүбарилдан үнгэрнэ. Үйлэ хэржүүдэй зорим тэршэнэр на-

на баража, бодото байдалыг үнэн сэхээр хөөржэ үгэхэ хүнүүд үсөөрнэ. Энэмнай харамай бшуу. Афганистанай хүшэр зам гаталһан хүбүүд тухай мүнөөдөр хөөржэ хүсэлтэйб. Тэдэ ЛВРЗ-дэ хүдэлнэ. Эдэ хүбүүдтэй нэгэнтэ бэшэ уулзажа, хэрэг байдалаар нь һонирхоһон байнаб. Хүнэй хү-

би заяанда дайн дажар шуһа-та мүнүүдэ үлөөдэг гэжэ хэндшье мэдээхэ. Тимэнэе Афганистанда болоһон дайн тухай асууха гэхэн хорилго урдаа таблагүйб.

Дайнда хабаадаагүйшье хүнүүд тэдэ һүрөөтэ жэлнүүд тушаа өх юумэ мэдэхэ болохой гэжэ манай заводой хүдэлмэрлэгшэ Нина Дроздова хэлээ һэн. Афганистанда наха бараһан сэрэгшэдэй түрэлхид, үетэн нүхэд үйдхэр гашуудалда эзлэгдэхээр заңдаа гэжэ мэдэнэбди. Тэдэнэр дайнда мордохон солдат хүбүүдэ мүнөөшье хүртэр хүлээхээр.

Мүнөө заводто хүдэлжэ байһан сэрэгшэд-афганцууд дайн тухай хэзээдшье мартахагүй. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу-өхэ дайн болон Афганистанда болоһон дайн... Эдэ хоер дайн сацуулжа үзэхөөр бэшэ ааб даа. Гэбшье ямаршье дайнда үхэл зоболон болодог, шуһан адхардаг. Манай хүбүүд Эхэ оронойнгоо урда уялгала дүүргэ гэжэ хөөрлэдэнэбди. Тэдэниие дайнда элгээһэн хүнүүд мүн лэ Эхэ оронойнгоо урда уялгала дүүргэбди гэжэ на-наа өһотой. Эдир залуу хүбүүдэйнгэ хари газарта газар тэбэрин унаһанда халагламаар байна. Энэниие айнабтар харамай гэжэ хөөрлэдэнэбди.

Владимир Дадани—локомотивочиско цехэй слесарь, дээдэ гарай мэргэжэлтэ, коммунист. Наяад онуудай эхин-дэ афган дайнда хабаадаһан энэ хүн ингэжэ хөөрнэ; өбн өөрөө Грузида түрлэнэбди. Эхэ, эсэгэни тэндэ мүнөөшье түрэтэр ажаһууһаар. Харин би Сибирь гэжэ хоердохи нутагтай болоһон гэшэбди. 1983 ондо армиде албана дүүргэһэн, эндэ өрзэб. Манай бүлгын хоер хүбүүд Афганистанда дай-лалдаабди. Түрүүшээр ахыни дайнда мордохон байна. Эжына-най маанадай түлөө хэды өхтэр наһагаа зободог байгааби. Түрэлхидтэ дайн тухай бэшэхэ-гүйе оролдодог һэмби...

Арми тухай хөөрлэдэхэд, тэрэниие заагагүй арад зонтой нягтаар холбодогбди. Тэдэ бүхэ ушарнуудта нима байдаггүй гэжэ мүнөө хэлээ наам-най, дээрэ бэшэ гү. Арад зон солдадуудыг хари газарта тулалдахынь элгээгээгүй!

Солдадуудай эхнүүд хэды олон хүнүүдыг үргэлэ нойр-гүйгөөр үнгэргэбди. Хүбүүнтэй бэшэ гү гэхэн асуудалда тэдэнэр толгойгоо гүнхүүлэн, то-до харюу үгэхгүй.

ЛВРЗ-гэй техникескэ библиотекыс даажа Элиза Федоровна Меньшиковагай хүбүүн Афганистанда интернациональ-на уялгала дүүргэбди. Тэрэ хүбүүнэйгэ хари газарһаа бусахы хэды өхтэр хүлээгэб даа. Почтын хайрсаг нээхээ айдга һам гэжэ тэрэ хөөрнэ. Элиза Федоровнагай хүбүүн Афганистанда амиды мэндэ бусажа, түрэлхид, үетэн нүхэдэе баярлуулаа.

Сэрэгшэд-афганцууд үхэл гэшэ юун бэ тэмэ һайн мэдэхэ болонхой. Номоной эш-хэрэн соогуур, снарядуудай тэлэрэн соогуур һтэ гаража, амиды мэндэ бусаһан эдэ солдадуудта дор дохино дуран хүрэнэ. Солдадай хани бари-саан, эрэлхэг зориг, габьяа гэжэ юун бэ гэжэ тэдэнэр һайн ойлгохо болонхой. Афган сэрэгшэд эдир залуу үетэндэ өхэ юумэ хөөржэ шадаха...

Совет сэрэгшэдэй Афгани-станда гаргагдаһаар жэлһэ үлүүхэн саг үнгэрэе. Армеецүүдэй һуульшын колоннодо 1969 ондо түрлэн совет сэрэгшэ Саян Доржиев ялалсаа һэн. Армиин һүүлээр тэрэ заводто хүдэлхээ өрзэ. Саянай эн-гэртэ «Сэрэгшэ-интернациона-листда» гэхэн тэмдэг ходо хара-хаар байдаг. Тэрэ СССР-эй Верховно Советэй Президиумай грамотаар, «Үчэн зүрхэнһөө баярыг хүргэһэн афган арад-наа» гэхэн медалаар шагнаг-донхай.

Заводой сэрэгшэд-афгане-цуудтай хүтэлбэрлэгшэд, эдэб-хитэд ээлжэтэ уулзалга үн-гэргэбди.

«Хүбүүд, таанад бүгэдэ элүүр энхэ урдэмнай һуужа байлат, Афганистанда амиды мэндэ өрлэндэнтэй баяртайбди. Гэ-бшье таанадай зүрхэ сэдхэ-лэе гүнзэгы шарха яншуул! Дайнда наха бараһан үетэн нүхэдэе ходо наһадаг өһотой. Энэниие бидэ һайн ойлгоноб-ди».

— Үнхөөрөөшье бидэ өхэ юумэ хараабди, бэ дээрэ үзэ-жэ гараабди. Эдэ жэлнүүдэе хэзээдшье мартахагүйбди, — гэ-жэ Виктор Дашимолонов хэ-лэ.

Февраль һарын Афганистан мартагдаагүй. Үдэр һунигүй бороо адхаран орожо, амар-заха үзүүлдэггүй һэн.

Арба һарын туршада манай ротын арбан хүбүүд наһа ба-раа. Мотострелково дивизиэд алба хэжэ, Кабул тээшэ ашаа-нуудыг үдэшдэг байгааби гэ-жэ Виктор хөөрнэ.

Виктор Дашимолонов гэр бү-лэтэй, хоер үхбүүдтэй. Һүү-лэй үедэ хүнүүд шаруун аба-ри зантай болошоо гэжэ тэ-рэ хэлээ һэн.

Улаан-Үдэд ажаһуудог Вик-тор Канустин дайнда мордо-хынгоо урда тээ хүнүүд руу хайшаг гэжэ буудажэ зүрхэ-сэхэбди гэжэ хэды өхтэр гай-хаа һам. Виктор түрүүшын ту-лалдаанда наһа бараа. Хүбүү-ни энэрхэ һайхан сэдхэлтэй, үнэн сэхэ абарн зантай һэн гэжэ эхэн наһагаа алдана...

БАТУЕВ БАТАЖАП БИМБАЕВИЧ—1962 ондо түрлэн, капитан 1982 оной июлини. 3-да дайшалхы даабарн дүүргэхэ үедэ наһа бараһан. Ивалгын районой Оронго тосхондо хүдөөлүүлгдэнхэй. Һамганинь Зоя Александровна Батуева.

КОПЫЛОВ ВЛАДИМИР АНАТОЛЬЕВИЧ—1961 ондо түрлэн, ород. Бэшүүр РВК-һаа албанда татагдаһан. 1981 оной октябрийн 10-да дайшалхы даабарн дүүргэхэ үедэ наһа бараһан. Бэшүүр тосхондо хүдөөлүүлгдэнхэй, рядовой.

ВАНДАНОВ МАКСИМ ПЕТРОВИЧ—1966 ондо түрлэн, буряад. КПСС-эй гэшүүн. 1984 оной майн 4-дэ Сэлэнгын РВК-һаа албанда татагдаһан, сержант. 1986 оной майн 11-дэ наһа бараа. Сэлэнгын районой Тохой тосхондо хүдөөлүүлгдэнхэй.

Эсэгэнь Ванданов Петр Кржинович—Тохойская үйлсэ, 31.

БАЛАХНИН ГЕННАДИЙ ЮРЬЕВИЧ—1965 ондо түрлэн, ород. ВЛКСМ-эй гэшүүн, прапорщик. 1986 оной февралын 23-да Октябрьск РВК-һаа татагдаһан. 1987 оной октябрийн 22-то дай-шалхы даабарн дүүргэхэ үедэ наһа бараһан. [Улаан Одоной орден]. Улаан-Үдэ хотодо хүдөөлүүлгдэнхэй, һамганинь Валентина Владимировна, Ключевская үйлсэ, 68—51.

ИВАНОВ ВАСИЛИЙ НИКОЛАЕВИЧ—1962 ондо түрлэн, ород.

ОГВК-һаа татагдаһан. 1984 оной апрелин 17-до дайшалхы тула-даанай үедэ наһа бараһан. Сэлэнгын районой Сэлэн-Дүүмэ һуури-да хүдөөлүүлгдэнхэй. Эхэнэ Малигина Александра Ивановна.

МУЛОНОВ АНАТОЛИЙ МАКСИМОВИЧ—1965 ондо түрлэн, бу-ряад, рядовой. 1983 оной апрелин 18-да Ярууны РВК-һаа татагдаһан. Доторой халуун үбшөөр үбдөөд, 1984 оной нояб-рийн 20-до наһа бараа. Ярууны районой Гүндэ тосхондо хүдөөлүү-лгдэнхэй. Эсэгэнь Мулонов Максим Алексеевич, эхэнэ Зоя Аппо-лоновна.

РУСИН НИКОЛАЙ ПАВЛОВИЧ—1965 ондо түрлэн, ород, рядо-вой. 1984 оной майн 6-да Загарайн РВК-һаа татагдаа. 1985 оной декабрийн 6-да дайшалхы тулалдаанай үедэ наһа ба-раа. [Улаан Одоной орден]. Загарайн районой Шэнэ-Бэрэн тосхон-до хүдөөлүүлгдэнхэй. Эсэгэнь Русин Павел Куприянович.

ЦЫРЕНОВ НИКОЛАЙ ЦЫРЕНОВИЧ—1966 ондо түрлэн, буряад, ахалагша сержант. 1984 оной ноябрийн 3-да Загарайн РВК-һаа татагдаа. 1986 оной октябрийн 19-дэ дайшалхы даабарн дүүргэхэ үедэ наһа бараа. Улаан-Одоной орден, «Эрэлхэг зоригтой түлөө» орденүүд. Загарайн-районой Шэнэ-Элхи тосхондо хүдөөлүү-лгдэнхэй, һургуулида музей нээгдэнхэй.

ЭДЭ НЭРЭНҮҮДЫЕ ШАНАЛАН УНШАНАБДИ

НАНА БАРАНАН БА НУРАГҮҮГӨӨР ҮГЫ БОЛОШООН ХҮНҮҮДЭЙ СПИСОК

КПСС-эй гэшүүн, 1980 оной июлини 6-да Мухар-Шэбэрэй РВК-һаа татагдаһан. 1988 оной январин 24-дэ дайшалхы даабарн дүүргэхэ үедэ наһа бараа. [Улаан Одоной орден]. Хара-Шэбэр тосхондо хүдөөлүүлгдэнхэй. Эсэгэнь Иванов Николай Михайлович, эхэнэ Александр Михайловна, һамганинь Иванова Марина, Сэлэн-Дүүмэ һуури.

КОЛМАКОВ ВЛАДИМИР МИХАЙЛОВИЧ—1969 ондо түрлэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн, рядовой. 1987 оной майн 6-да Барга-жанай РВК-һаа татагдаһан. 1988 оной мартын 22-то дайшалхы даа-барн дүүргэхэ үедэ наһа бараһан. [Улаан Одоной орден]. Барга-жанай районой Уро тосхондо хүдөөлүүлгдэнхэй. Эсэгэнь Колмаков Михаил Анатольевич.

ЯБЖАНОВ ПАВЕЛ ПЕТРОВИЧ—1969 ондо түрлэн, буряад. 1987 оной ноябрийн 25-да Томско областын Кировск РВК-һаа татагдаа. Дайшалхы даабарн дүүргэхэ үедэ элгээ үбдөөд, 1988 оной августын 28-да наһа бараа. Түнхэнэй районой Шулуута тосхондо 1988 оной октябрийн 4-дэ хүдөөлүүлгдэ.

ХОЛУДОРОВ АЛЕКСАНДР ДАРМАЕВИЧ—1960 ондо түрлэн, рядовой, 1978 оной ноябрийн 18-да Түнхэнэй РВК-һаа албан-да татагдаһан, ВЛКСМ-эй гэшүүн, 1980 оной апрелин 23-да дай-шалхы даабарн дүүргэхэ үедэ наһа бараа. Түнхэнэй районой Шу-луута тосхондо хүдөөлүүлгдэ.

КАПУСТИН ВИКТОР ВЛАДИМИРОВИЧ—1963 ондо түрлэн, ород. ВЛКСМ-эй гэшүүн, рядовой. Железнодорожно райкомой РВК-һаа татагдаһан, 1982 оной августын 28-да шархнуудһаа боло-жо, наһа бараа. [Улаан Одоной орден]. Улаан-Үдэ хотодо хүдөө-лүүлгдэнхэй. Эхэнэ Капустин Людмила Степановна.

ДРУЖИНИН ГЕННАДИЙ ПЕТРОВИЧ—1962 ондо түрлэн, ород. ВЛКСМ-эй гэшүүн, сержант. Кабакский РВК-һаа татагда-һан. 1982 оной февралын 9-дэ түймэр сараха үедэ наһа бараа. Кабакский районой Дубинино тосхон.

САНЖИЕВ БААТАР САНДАКДОРЖИЕВИЧ—1966 ондо түрлэн, бу-ряад, рядовой. 1981 оной октябрийн 21-дэ Томско об-ластын Кировск РВК-һаа татагдаа, 1986 оной январин 13-да дай-шалхы тулалдаанай үедэ наһа бараа [Улаан Одоной орден]. Хори һуурида хүдөөлүүлгдэнхэй. Эхэнэ Цыдендамбаева Дымбыл Аю-шеева, эсэгэнь Санжиев Сандак-Доржо Санжиевич.

ОРЛОВ АЛЕКСЕЙ ФИЛИППОВИЧ—ахалагша лейтенант, КПСС-эй гэшүүн, 1984 оной августын 4-дэ татагдаһан. Рига хотын гарнизонной хүүр дээрэ хүдөөлүүлгдэнхэй. Улаан Одоной орденээр шагнаг-данхай. Хүбүүнинь Сергей, 1979 ондо түрлэн, 30-дахы һургуули.

МАЛЫГИН АЛЕКСАНДР ВЛАДИМИРОВИЧ—1962 ондо түрлэн, ород, рядовой, 1982 оной июлини 8-да Гусиноозерско

Эхэнэ Цыренова Донара Савельевна. **МАЛЬЦЕВ ВИКТОР ГЕННАДЬЕВИЧ**—1960 ондо түрлэн, ород, ря-довой, 1981 оной январин 24-дэ дайшалхы даабарн дүүр-гэхэ үедэ наһа бараа. Эрхүүгэй областын Ново-Мальта һуурида хүдөөлүүлгдэнхэй.

Эсэгэнь Мальцев Геннадий Руфович, эхэнэ Екатерина Степановна. **ШЕВЦОВ АЛЕКСЕЙ ИВАНОВИЧ**—1959 ондо түрлэн, украинец, ВЛКСМ-эй гэшүүн, лейтенант. Днепропетровско област-тын Покровско РВК-һаа татагдаа. 1984 оной майн 8-да үймөө үүс-хэгшэдэй тулалдаанда наһа бараа. Днепропетровско областьдо хү-дөөлүүлгдэнхэй. Шевцова Татьяна Григорьевна, Хягта хото.

ХЛЕБНИКОВ БОРИС ВЛАДИМИРОВИЧ—1961 ондо түрлэн, ВЛКСМ-эй гэшүүн, рядовой, 1979 оной октябрь Һарада Буряадай АССР-эй Хягтын РВК-һаа татагдаа. 1980 оной июлини 17-до үй-мөөндэ хабаадагшадтай тулалдаанда наһа бараа. Хягтын районой Ехэ-Хүдэрн тосхондо хүдөөлүүлгдэнхэй. Эсэгэнь Хлебников Вла-димир Александрович.

МОКРОВ АЛЕКСАНДР МИХАЙЛОВИЧ—1963 ондо түрлэн, ород, рядовой, 1982 оной апрелин 8-да Улаан-Үдэ хотын Ок-тябрьск РВК-һаа татагдаа. 1984 оной февралын 23-да дайшалхы тулалдаануудай үедэ наһа бараа. Улаан-Үдэ хотодо хүдөөлүүлгдэн-хэй, Улаан Одоной орденээр шагнагданхай. Эсэгэнь Мокров Ми-хаил Акимович, эхэнэ Юлия Матвеевна.

ОЛЕННИКОВ ЮРИЙ НИКОЛАЕВИЧ—1963 ондо түрлэн, младше сержант, ВЛКСМ-эй гэшүүн, 1982 оной апрелин 8-да Улаан-Үдэ хотын Октябрьск РВК-һаа албанда татагдаа. «Дайшалхы габьяагай түлөө» медалаар шагнагданхай, 1984 оной мартын 23-да һураггүйгөөр үгы болошоо. Эхэнэ Оленикова Анна Кузьминична.

РАЗУМЕНКО ЮРИЙ ОЛЕГОВИЧ—1959 ондо түрлэн, рядовой, Улаан-Үдэ хотын Октябрьск РВК-һаа албанда татагдаа. 1980 оной декабрийн 25-да дайшалхы байлдаануудай үедэ наһа бараа. Улаан Одоной орденээр шагнагданхай, Загарайн районой Атхатай һуурида хүдөөлүүлгдэнхэй. Һамганинь Антонина Вера Панфилов-на.

БАРАКОВ ЮРИЙ НИКОЛАЕВИЧ—1946 ондо түрлэн, 1986 ондо дайшалхы байлдаануудай үедэ наһа бараа [Северобайкальск хото, майор].

РОМАНЮТА ЕВГЕНИЙ НИКОЛАЕВИЧ—1953 ондо түрлэн, аха-лагша лейтенант, 1984 ондо сентябрийн 19-дэ дайшалхы байлда-нуудай үедэ наһа бараа. [Улаан-Үдэ хото].

ГУНЖИТОВ РИНЧИН-ДОНДОК ЦЫБИКОВИЧ—рядовой, Эдын районой Бүргэ тосхон, 1980 оной апрелин 6-да наһа бараа.

ДЕРКУН ИГОРЬ АНАТОЛЬЕВИЧ—1965 ондо түрлэн, Баргажанай районой Юбилейный һуури, 1983 ондо һураггүйгөөр үгы болошоо.

Информал

ХЭД БУРЯАДТА АЖАҢУУНАБ

(Хүн зоной национальна бүридэл)

1989 оной хүн зонин Бурятсояна бүридэлд абалгын дунгов Буряадта 1038,2 мянган хүн ажаһууна. 1979 оной бүридэлд абалгатай сасуунжэ үзэхэд, хүн зоной тоо 138,8 мянган хүнөөр олошоруулагдаа гэжэ гү, али 15,4 процентээр ургаа.

Республика дотор ажаһуудаг ородууд, буряадууд, украинцууд, татарнууд олон тоотой үндэс аһатанай тоодо ороно. Бүгдөө хүн зоной национальна бүридэл имээ:

	Тус национальностин тоо (милгэ)		Тэрэ тоодо энэл национальностин хэлэ түрэл хэлэни гэжэ тоолоно (проц.)	
	1979 он	1989 он	1979 он	1989 он
Бүхэ хүн зон тарэ тоодо:	899,4	1038,2	96,2	94,5
ородууд	647,8	726,7	99,9	99,9
буряадууд	206,9	249,5	93,0	89,4
украинцууд	15,3	22,9	53,0	50,0
татарнууд	10,3	10,5	68,0	56,3
белорусууд	3,5	5,3	45,0	38,4
немцууд	1,6	2,1	36,1	25,0
звенжууд	1,5	1,7	59,0	46,5
еврейнууд	1,6	1,2	7,2	5,8
бусад аһатан	10,9	18,9	62,2	63,8

Республикын статистическэ управлени.

Эжы, аба, би

Ноябрийн 7-ной урда тээхэн 49-дэхи хургуулины спортын зал соо спортнаа гэр бүлээрэй элүүр энхэн олоной хабаадагатай үдэр болоо. Абатар, эжыгэр болон хүүгэд спортын дүрбэл зүйлөөр мурьсандаа хабаадаа. Эндэ Хилэстэнэй бүлэ («Буревестник» гэжэ хүүгэдэй клуб), Викулинтанай бүлэ («Олимп» гэжэ хүүгэдэй клуб) илалта туйлаа.

Гыргеновтанай бүлэе багал илалтаар амаршалаа (абань Василий Владимирович 25-дахы хургуулины физкультурин багша, эхэн Татьяна Савельевна мяха-но-сервын комбинатай хүдэлмэрлэгшэ, Лена басаганины 25-дахы хургуулины хурагша).

Бабкинтанай, Иммевтанай, Поповтанай, Викулинтанай бүлэнэр шанда хүртэжээдэй тоодо оробо.

Спортивна бүгээрэе шэнэ мурьсөөнүүд хүлээнэ. Горспорткомитет декабрийн 22—23-до «Аба, эжы, би» шатарай бүлэ гэрэн шатарар II фестиваль үнгэргэнэ.

Ф. КУЛИКОВА.

«Тивиком» юундэ абяагүйб?

Хүндэтэ «Молодежко» Хурамхаан тоскондо ажаһуугшад танда бэшгэ бэшээд, газетин һайн номернуудай нэгэн тэрэниемнай толилоха байха гэжэ найдаһобди.

Хэдэн үдэрэй туршада телевизонно хоёрдох программаар ТВкомой программа харуулагдаа юм.

Бидэ бултадаа эхээр дурба гутаабди. Баргаканай райондо 9-дэхи канал харуулгана ха юм. Манай тосконууд тэднэрһээ балай голо бэшэ, хоорондохой эиймэй хэдхэн лэ модон болодог. Энэ хэнкээ дулдэһанб! Энэ программа һайшаагаагүй хүнүүд байбал, телевизорээ болгоулаа лэ.

Манай тоскондо 9-дэхи канал дахлад харуулагдадаг болохо байха гэжэ бидэ найдаһобди.

Гүйлгэһайгаар Андрей Чимитов болон Хурамхаан тоской хүн зон (үшөө 22 хүн гараа табла).

Бидэ бултадаа эхэл найдамтайгаар хүлээбди.

Ушгашадай асуудалда «Тивикомой» ажамад редактор Юрий Бондарь ингэжэ хариусаба:

— Ушгашадай Хурамхаан тоской хүн зон хэдэн үдэрэй туршада манай программа хараха аргатай байгаа.

Бидэ туршанта хэжэ, өөр тухайгаа мэдүүтэ зорилготойгоор 9-дэхи каналы программа харуулабди. Хурамхаанай-индэ манай программы һайшаагдаһанда баярайбди.

Таниндай үүлэлгэ үргэлжлүүлхын тула эмхидхэлэй асуудал шидхэхэ шуулаа. Хурамхаанай райгүйсэхидомой «Тивикомой» дирекцитай хэлсэндэ гар табилалт, бидэ абалгэр дамжуулгана эхилэбди.

Манай корр. О. ГАЛЛАС бэлдэ.

Үнэгүйгөөр худалдагдажа болохогүй гү?

Амар манда залуушуулай газетай «Ундаа хараха гэбэл түлэхэ хэрэгтэй» гэрэн статья газетэдэ уншажа, олон юуман тухай бодожо үзөөб.

Хонжоо наймаа хэгшэд, гүрэнэй магазинууд адил сэнтэйгээр бүхэ эд бараа худалдажа шадахагүй гэжэ хэндэнь мэдээжэ. Нэгэ шэл архини түлөө 28—29 тухаринг түлэхэ гэжэһанай амар бэл Гордой нэгэ захалаа нүгөө захлада архай гэжэ хүрэгжэ, нимэ үнэтэйгөөр нэгэ нэгэ шэл архи худалдажа абаха зүрхэтэйшүүа олодохол юм аабэ. Тингэбэшье һэжэг түрээсөөр гэжэ хэлэлтэй. Ингэжэ зобохынгоо орондо хажуудахи хүрээһөө 25 тухарингөөр худалдажа абаа һаа, дээрэһье байжа магадгүй. Эгээл юмнэй түлөө коммерческэ нимэ үнэтэй аринууд худалдагдажа болооб гэжэн асуудал гаража өрнэ.

Манай хүршэ эрхүүгэйнд нимэ коммерческэ магазин нээжэ, 17 болон 20 тухарингөөр нэгэ шэл архи худалдана. Нимэ сэнтэйгээр худалдадаг болоо һавнь, манайһье магазинда худалдан абалгад дуратайгаар өрөхэ байна бшуу. Тус асуудал түшөө тон һаймаар бодожо үзэхэ-ийнгөө удаа эсэсэй шидхэхбэри абаха хэрэгтэй байгаа.

Коммерческэ сэнгүүдэй кубилгадаагүй баа, кара дамгууртэ худалдагдадаг эд бараануудтал адил байха гэжэ мартажа болохогүй. Хонжоо наймаа хэгшэд хүүлээр зүбшөөгдэлдэл хэлбэшье аягуурхэхээ, айнаа болишохо гэжэ һа-нахаар.

Дэмгүүр түшөөл эзэлжэ байһан хүнүүдэй нимэ бодолгүй шидхэхбэри абалгандэ халгалмаар.

Хүндэлэн үлэгшэ Иван Антонович БОРОДЫШЕН.

Экологи болон хургуулины коммерци бэлүүлэгдэмээр гэшэ гү! Студент абаха жалгуудтээ эд асуудалнууд түшөө анхаралаа хандуулдаг байгаа. Мүнөө 22-дохы хургуулида ажалай багшаар хүдэлжэ зуураа, «Багша» гэрэн экологи-ческэ кооператив ударидаһаб.

Тэрэндэ зургаан хүн, эдбхитэнэй бүлэ—манай хургуулины хурагшад ба багшанар ороно. Бидэ Загорск поселотой болон Үдэ мурэнэй ногоон булангуудыг сахин хамгаалха хүсэлтэйбди. Дүрбэдэхи хараха хүдэлнэбди. Зүгөөр энэ хугасаа соо аһала өхэ ажал хэбди.

Хургуулинтаа хажуудахи сээрлэгт соо-лине ариг сээр болгожо, хинелта до-роо абаабди. Ионь харада өдө сээр-лэхэ талаар экологическэ воскресник үнгэргөө бэлэйбди. Тэндэ хүдэлжэ, оло-лон 108 түгэригтэ Байгалай жасын сөөд-то элгээгээбди.

Элдэб шатагдануудаар кооперативай ажамада хабаадаһан шадахагүй үхи-бүүд түхэйһье бидэ бодожо үзөөбди. Тэднэртэ амар ажал хүүлэхэ байһанаа мэдэнгүйб, гэбэшье оршон тойронхи байгааһи сахин хамгаалха хэрэгтэ ха-баатайбди гэжэ тэднэй мэдэрхэ бай-һанда һэжэглэлтэгүй.

Түхээрэлгэнүүд болон техникэ хада-галхын тула манда үйлэдбрийн гэр-

Шажанай гуримаар гэрлэжэ болохо гү?

«Наяа хадамда гарахын. Шажанай гуримаар гэрлэхэ түсэлтэйбди. Тээд энэниие мааньда зүбшөөх гү! Нүүнэй үедэ олон юмэн тухай бодожо үзэхэни байһаб. Өөрөө комсомолой гэрлүүбди. Түрэлхидни намда хэрэгһэ зүүлгээгүй. Мааньда шажанай гуримаар гэрлэхэ-өмнэй зүбшөөх гү гэрэн асуудал таб-ха хүсэлтэйб.

И. КОВАЛЬЧУГОВА.

Улаан-Үдэ.

Заудинска сумын архимандрит Мар-тирий бүхэ православна хүсэлтэниие шажанай гуримаар гэрлүүлэхэ аргатайб-ди гэжэ хариусаа. Партиин, комсомолой гэрлүүн байхада хамаагүй. Гансал хэрэг-һэ зүүһэн байха өһотой.

«Багшада» хэн туһалхаб?

Нүүд шулаа хэрэгтэй. Бидэ хургуулины дэргэдэ багхан агрокомплекс байгуу-ла хүсэлтэйбди. Энэниидэ засагаархид түсгээр зүбшөөлөө үгөө. Теллицэ, ори-жерей, туулайнуудыг тэнжэхын тула багхан фермэ байгуулаар проект до-тор хэлгэдэнэй. Экологины талаар үлэг-дэлгүй, сээр шэнэ технологины өһөөр ажал хүдэлмэри хэгдэхэ.

Мүнөө маңда мүнхэнэй талаар тула-ламжа шулаа хэрэгтэй. Бидэ, «Багша» гэрэн хургуулины экологическэ кооп-еративай гэрлүүд, манай хэрэгтэ элгээдэ-хүүнүүд маңда туһалхын, манай сло-сор болохын гуйһабди.

Манай расчетно счет нмээ: 003461164 Улаан-Үдэ хотын Жилсоцбанкын управ-ленидэ, «Багша» гэрэн хургуулины эко-логическэ кооператив.

О. СОБОЛЕВ.

22-дохы хургуулины ажалай багша. Энэ статьягай түлөө түлэгдэхэ гонора-рыг «Багша» гэрэн кооперативай рас-четно сөөдто элгээдхын гуйһаб.

Аха дүүнэр—хасагууд

1917 ондо «Об-уничтожении сословий и гражданских чинов» гэжэ декретэй гараһанай нүүлээр ороной бүхэ дэбис-хэр дээрэ элдэб нэрэнүүд тэрэ тоодо хасагууд гэрэн нэрэ үгэ хэгдэхэ гэжэ һанахаар нэн. Тээд байгша оной нояб-рийн 16—17-до Шэтэ хотодо үнгэргэдэ-һэн үчредительнэ суглаан дээрэ Забай-калнин хасагуудай үг гарбалинуудыг нэр-гээхэ, элгүүлэхэ гэрэн дуралдаа оруу-лагдаа. «Забайкалнин хасаг сэрэгэ гэрэн шэнэ интэ организаци ажаллаа эхилһэн байха юм.

Учредительнэ суглаанай амараар үч-гэргэдхэн тухай газетингээ нмэ но-мочо хоорээбди.

Манай корр.

Прокадаар «Бурда»

Бүхэ эхэнэрүүд «Бурда модон», «Верени», «Манай гэрэ» гэрэн журналуудыг өһотойр снхэнэ. Тээд бунта-даа эдэ журналуудыг аба-ха хүсэлтэй. Гэхэ зуура, моо-дын журналуудыг захиха гэжэһанай хүшэр хэрэг бо-лонхой. Валютатай хүнүүдтэ эдэ журналуудыг захила-дань хүнжэ. «Бурда» модон журналыг гэрлэгшэ тайла-гараггүйгөөр асаржа үтхэ.

Валютатай хүндэ журнаа захиха гэжэ юрын хэрэг. Гэхэ зуура, «Союзпечать» валютатуй байгааһье һаа, бу голхорогты гэжэ маңда дү-радхана. Юундэб гэхэд, һайшаагдадаг болоһон эдэ журналуудыг прокадаар абахада болоо. Сүүдхын туршада 50 мүнэ, урдхон-лан 25 тухаринг түнөөд эдэ журналуудыг абахадаһанай хамаагүй байла.

Энэмнай өһөөр лэ гэшэ. Мүнөө һанал бодолоо тү-сэлдүүлхын өрөө түшэр бо-лонхой. Юундэб гэхэдэ, ма-газинуудта бүдшье, шидхэ-һье олохогүй. Моодоо гэхэ-ээ нэгэ хэрэгтэй болохо гэжэ найдамтайгай үзэнэ.

Н. ГОМБОВА.

Почтальоной ажалда юун хаалта хэнэб?

Маңда почтальон амар үдхатай бай-даг бэ гэжэ бидэ бодожо үзэдэг гэшэ гүбди! Айл бүхэндэ саг болзор соонь газетэ, журналуудыг, бэшгүүдыг, по-сылканиудыг асархын тула эдэ хүнүүд хэдэ өхэ ажал хэнэб, моральна болон физическэ хаба шадалаа зориулаһаб, хэдэ тэсэмгэй байдаг гэшэ гү! Түрүү-шээр һанахада, корреспондент хубаа-гад тараахада хүндэ бэшэ гэжэ һана-хаар байдаг лэ.

Почтын ажалай нэгэ үдэрэе хараад туршалбди. Үглөөгүүр. Машинанууд поч-тальондо түлэхэаа өрөхэ зэрэгтэй. Гэхэ зуура, олонхи ушарта машинанууд дугалдадаг гү, али эбдэрхэй байшадаг. Гол түлэб почтодо эхэнэрүүд хүдэл-дэг ха юм. Эдэ тацарайгүйһэн эхэнэр-үүд мүнүүд дээрээ хэдэ хүндэ сүүм-хэнүүдэ үргөөд абадаг бэ. Тэднэртэ шидхэхдэггүй олон асуудалнууд ушар-даг. Гэрлүүдтэ номернууд заагдаагүй гү, али ойлгохын аргатай байдаг, поч-тын хайрсагууд эбдэрхэй, подьездинүүд соо харанхы байха. Подьезд соо поч-тальонуудта добтохоһье ушарнууд дай-ралдадаг. Харин урдханай үгэ унхагай үбэй хүлээнэ гэжэ гү! Почтальонууд амартаггүйгөөр ажалладаг, тэднэй дү-тилдадаг байһан дээрһээ, зүгөөр хүн бүхэндэ өөрин гэр бүлэ, шидхэхдэггүй асуудалнууд бни ха юм. Тээд тэднине баһал шидхэхэ хэрэгтэй бшуу.

Л. БОРИСОВА.

хэлхөө колбооной 34-дахы отделениин почтальон.

Врачууд:

Бидэ таанадта туһалхабди!

РЕСПУБЛИКАНСКА БОЛЬНИЦЫН ДЭРГЭДЭХИ АЖАХЫН
ТООСООНОЙ ПОЛИКЛИНИКЭДЭ ЭСЭГЭ ОРОНОЙ БОЛОН
ХАРИИН ГҮРЭНЭЙ АППАРАТУРАНЫУДЫЕ ХЭРЭГЛЭН, ЭРХИМ
БЭРХЭ МЭРГЭЖЛЭТЭД НЭМЭЛТЭ ТҮЛБЭРИТЭЙГӨӨР ХҮНҮҮ-
ДЫЕ ҮЗЭНЭ.

ТААНАДТА ДУРАДХАГДАБА ГЭБЭЛ:
— УЛЬТРАЗВУКОВОЙ, ЭНДОСКОПИ-
ЧЕСКА, РЕНТГЕНОЛОГИЧЕСКА ШЭНЖЭ-
ЛЭЛГЭ,
— ИРИДОДИАГНОСТИКА,
— КОНТАКТНА ЛИНЗЭНҮҮДЫЕ ТАА-
РУУЛАН ШЭЛЭЛГЭ,
— АУТОШУНААЙ УЛЬТРАФИОЛЕТО-
ВЭ ШЭНЖЭЛГЭ, ЭНЭ ОЛОХОН ҮБШЭ-
НҮҮДЫЕ ҮЗЭХЭДЭ ХЭРЭГЛЭГДЭДЭГ.

ТААНАДТА ТУАЛХА ГЭБЭЛ:
— ДҮРШЭЛТЭЙ МАССАЖИСТ,
— МАНУАЛЬНА ТЕРАПИИН ВРАЧ,
— КАРДИОЛОГ,
— НЕВРОПАТОЛОГ,
— ОКУЛИСТ,
— ЛОР-ВРАЧ,

— ХИРУРГ-ГASTРОЭНТЕРОЛОГ. ПРОК-
ТОЛОГ,
— ИГЛОРЕФЛЕКСО-ТЕРАПЕВТ,
— СЕКСОПАТОЛОГ,
— ГИНЕКОЛОГ,
— АЛЛЕРГОЛОГ,
— НЕФРОЛОГ,
— ПСИХИАТР.

ЭМШЭЛЭЛГЫН ФИЗИОТЕРАПЕВТИЧЕ-
СКЭ ОНОЛ АРГЫН АШААР ТААНАДТА
ТУАЛХА.

МАНАЙ АДРЕС: УЛААН-ҮДЭ ХОТО,
ПАВЛОВАЙ ҮЙЛСЭ, 12, ТЕЛЕФОНУУД:
7-18-33, 3-69-03, 13 САГНАА.
ПОЛИКЛИНИКЫН 11-ДЭХИ КАБИНЕТ
СОО 13 САГНАА ҮБШЭНТЭНИИЕ БҮ-
РИДХЭЛДЭ АБАХА.
ТААНАДЫЕ УРИНАБДИ.

МҮНГЭЭ ТУЛЫТ!

Мүнөө хурагшадай үглөөнэй болон удан
хоол бариха тугай асуудал эрдм табигдана.
Республикын арадай эрдм хуралсалай сис-
темэдэ (хургуулинуудта, ПТУ-да, техникумууд-
та, вузуудта) столовонууд байха гэшээ гү! Мү-
нөө «дэлгүүртэ шэлжэн орогторнай» татад ал-
хам үлөө. Тиймэлээ нийтын эдээ хоолой упр-
валени эдэ столовонууд болон буфедүүдтэ
социальна талаар доогуур сэнгүүдээр худал-
даһан гэрзые хаахынь эрдм хуралсалай ми-
нистерствэдэ эрилтэ табина. Тийбэ, хабашье
студентнууд болон хурагшадые мүнөө дээрэ
ахлаа үнэгүйшгөөр хооллуулна. Харин ачаа-
рини 1-нээ юун болохоб!

Январини 1-нээ управлениин олзтой пред-
приятинууд (кафе, ресторанууд, столовонууд)
хургуулиин болон студентнээрэй столовонуу-
дые байлгахын тула өөһдэньөө олзо дохдо-
хоо нэгшье мүнэг үгэхэгүй, гэжэ нийтын эдээ
хоолой управлениин таһагай начальник В. Г.
Намжилцыренова хэлбэ. Харин хургуулинда
түлөөлөгчөөр хэишье худалжэ үгэхэгүй. Мү-
нөө хүртээрээ эдэ столовонуудай худалмэ-
рилгшэдтэ дотациин ба бусад предприяти-
нуудай олзо дохдоые хуваарилһанай ашаар
салин хүлһиень түэдэг.

Республикын эрдм хуралсалай министр
С. Д. Намсраев имэ байдан тушаа ингэжэ
хэлбэ:

— Байгша ондо нийтын эдээ хоолой управ-
лени манда шангхан эрилтэ табина. Тэдэ 1990
оной туршада нэгэ миллион зуу манган тү-
хэриг түлэхэ өһотойт гэжэ манда хэлээ. Тий-
хэдээ нийтын эдээ хоол үйлдбэрийе хайша
хэрэгээр эмхидхэлгэһээ, элдэб эдээ хоол үбэр-
шэлгэ, хүлгэйлгэһээ уламжлһан гарзнуудыа
хаахын тула манай гаргашануудые нилээд хү-
билгаа, дээшлүүлээ.

Бидэ бюджетэй эмхи бэшэбди, бидэ мүнэг
худалжэ олохо аргагүйбди. Тиймэлээ хураг-
шадай эдээ хоолой болон хуралсалай бусад
гаргашануудай түлөө мүнэг гүрэн үгэхэ зэр-
гэтэй.

Хүүгэдэй эдээ хоолой комбинат олохон
асуудалнуудые шидхэхэ аргатай. Мүнөө бэл-
лэн болоһон шахуу комбинадай байшан зог-
согдоһонхой, «Бурлтстрой» ТСО тэрэниие
түрүүшмэ ээлжэндэ ашгалагдаха объектэ
оруулнагүй. Энэинээ боложо, байшан үмхир-
жэ эхилээ, сонхын шэлһүүдые тэлэлээ, сээ-
шадаа юун болохоб.

Министрэй зүбшөөгүй байхын аргагүй. Гүрэн
лэ түлэхэ зэргэтэй бшуу. Тэдэ Москваһаа
имэ мэдээсэл ерээ: Росси байгша оной хэм-
жэндэ Бурядай бюджет үлөөхэ хэбэртэй.

Сергей БОЛОТОВ,
манай хөөр.

Энэрхи сэдхэлэй болон
элүүр энхын жасын Бурядай
отделени, «Моби» фирмэ залуу
уран зураашадые шэнэ жэлэй
урдахи туһаламжа хүргэлгын
ыстаанкэдэ табивалсатһиень
урина. Ямаршье жанрай бү-
тээлүүд абтаха. Имэ өдрө-
сөөр декабрини 1, 2, 8, 9-дэ 10
сагһаа 14 саг болотор өөрын-
гөө бүтээлүүдые асархынь
эмхидхэлэй комитет гуйна:
Улаан-Үдэ хото, Октябрьская
үйлсэ, 20-а, ЛВРЗ-тэй
ДОСААФ-ай байшан. Ойлог-
доогүй асуудалнуудай байбал,
имэ телефонуудай хандаха-
датнай болохо: 2-22-34, 2-35-74.

«ВИДЕОСЕРВИС» ДУРАДХАНА!

Манай Улаан-Үдэдэ түрүүшмэ
хэз импортнэ видеоаппаратуры-
нуудай прокат эмхидхэгдэбэ.
Тэрэндэ бүрн урд бэшүүл-
хэдэ болохо байна.

Харин орунуудай фильмууд-
тэй видеокассетнуудай прокат
хүнгэлэлтэй тарифаар дурад-
хагдана.

Адрес: Проспект 50-летия
Октября, 8, «Элеватор» буу-
дал, «Мираж» гэжэ кооп. ма-
газин, тел. 4-05-44.

Төрөшковогүй үйлсэ, 20а,
«Саяны» гэжэ буудал, «Либри-
ринт» видеобар, тел. 3-26-35.

Квартиранууд хэрэгтэй

«Научно-техническэ» фирмэ
гэрэй талмайһаа болон нүүр-
жаһан газарһаа дулдандан, ба-
радаа 100-һаа 250 түхэриг хү-
ртээр түлэхэ түлбэртэйгөөр
удаан болзоороор 1—3 комна-
то квартирануудые өөрынгөө
худалмэрилгшэдтэ бэдэрнэ.
Түлбэри уридшалан түлэхэдэ
хамавгүй. Эд зөөрини ойро хү-
рэхэгүй, гэрые ариг сэлбэр бай-
лгхыме найдүүлнабди.

Дурадхалнуудтайгаар имэ
телефоноор хандахада болохо:
3-60-37, үгы гэбэл, имэ адре-
сөөр: Улаан-Үдэ—17, а/я 4043.

Гүйсэд түхөөрлэгтэй кварти-
ра хүлһөөр абахаб, үгы гэбэл,
кооперативна квартира худал-
даха абахаб. Имэ телефоноор
тонходохо: 4-10-37.

ТҮБ ИИГЭЖЭ МЭДЭЭСЭНЭ:

— Хоер комнатотой болбо-
сон түхэлтэй квартирые (Ама-
рай областини Тийда хото),
мүн игэз комнатотой болбо-
сон түхэлтэй квартирые (Улаан-
Үдын 20-дохи кварталда) Улаан-
Үдэдэ гурба гү, али хоер ком-
натотой һайн квартираар ан-
далданаб.

Хандагты: Геологическая үйл-
сэ, 17—73, Хангажеева Н. Е.

— Шэтын областини Агын
районной Новоорлозск поселог-
тохи хоер комнатотой болбо-
сон түхэлтэй квартирые (теле-
фонтой) Улаан-Үдэдэ амаршье
квартираар андалданаб.

Хандагты: Пищевая, 19—10,
Галсанов Д. А.

— Нэгэ комнатотой болбо-
сон түхэлтэй квартирые (хоер-
дохи дахтар, балконтой, томо
кухнитай, капитальна заһаба-
рылга хэгдэнхэй, 20-дохи квар-
тал) хоер комнатотой кварти-
раар андалданаб.

Хандагты: аби. № 9.

— Хабаровский гэрые Улаан-
Үдын гэрээр андалдахаа ха-
наһан хэзээрэе информ түбтэ
ерэхынь дурадханабди.

Хандагты: Инфрм түб, Тула-
овай үйлсэ, 130, Мелькомбинат,
хангалтын байшан.

ТЕАТР

Театр оперы и балета
Князь Игорь—а 19.
Бурятский театр драмы им.
Х. Намсраева.
Бэшэгэй харюу (Обратный
адрес)—а 19-30.
Русский театр драмы.
Волшебник изумрудного го-
рода—а 13, Акселераты—а
19-30.

КИНО

«Дружба»
Смет и горе у бела моря
—а 9-30, Сметик—а 11, 17,
Сети любви (2 серии)—а
12-30, 18-30, Голубая бездна
—а 15, 21.

«Родина»
Могилы светлячка — а 10,
16-40.

«Прогресс»
Красный зал—Бесгрёдел —
а 10, 12, 14, 16, 18-10, 20-20,
Зеленый зал—Обреченный
на одиночество—а 10, 14-20,
20-30, Паспорт—а 12, 16,
18-20.

«Октябрь»
Гранти-ванти—а 9-40, Убий-
ца—а 11-10, 13, 14-40, 21-30,
Любовь с привилегиями (2
серии)—а 16-30, 19.

«Байкал»
Волшебник Лала—а 16-30,
Друг в непогоду—а 18-30,
20-30.

КРОССВОРД

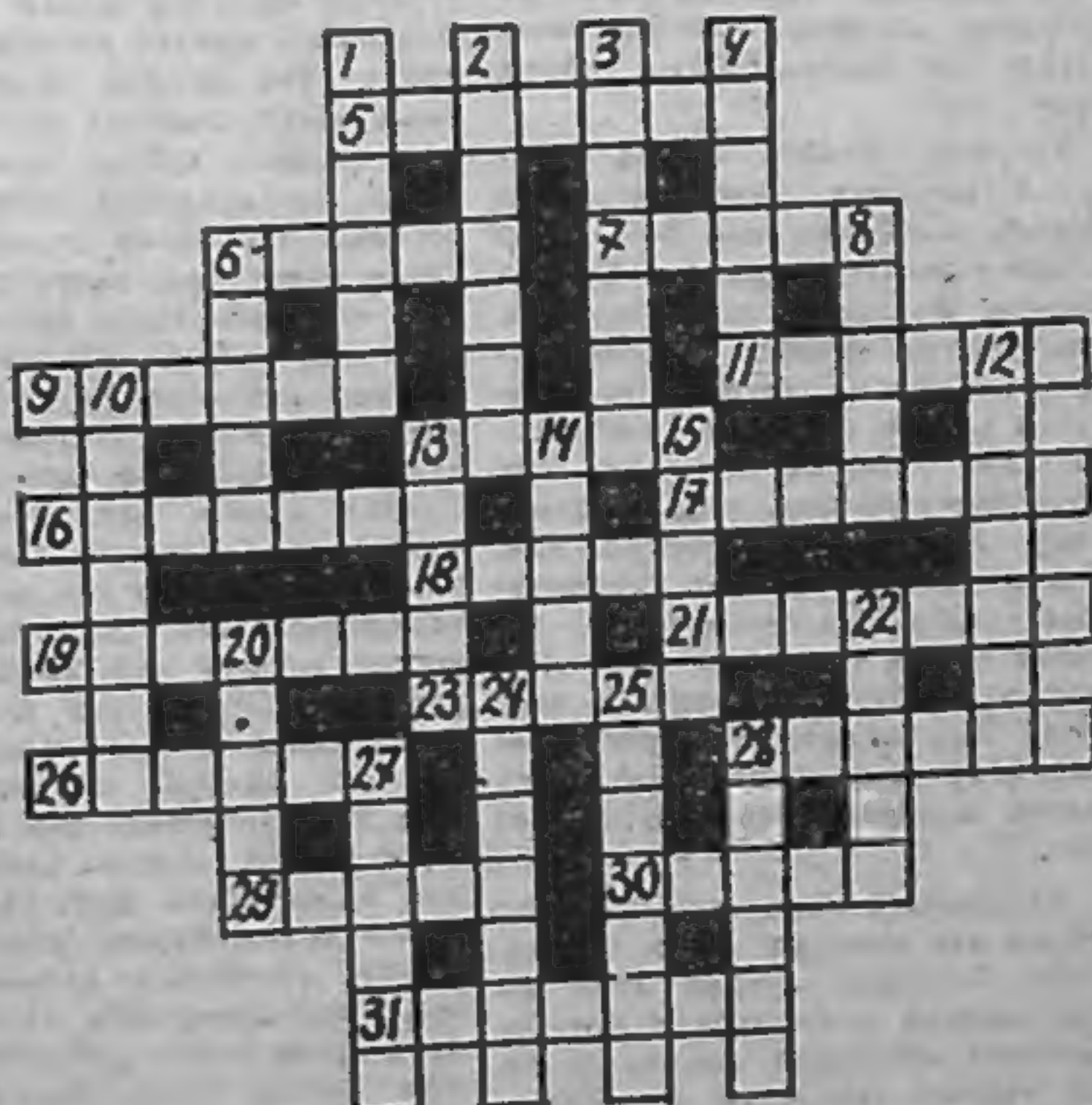
По горизонтали: 5. Индейское племя
Северной Америки 6. Единица элек-
трического напряжения 7. Промежуток
времени непрерывного выполнения ка-
кого-либо дела 9. Заключительное со-
общение 11. Древнегреческий астро-
ном, первый пытавшийся создать тео-
рию движения планет 13. Место в пус-
тыне, где есть вода, растительность 16.
Древнегреческий математик и исто-
рик 17. Река в США 18. Огнеупорный
материал для кладки промышленных
печей 19. Вид спорта, обязательный
у воинов 21. Кинофильм, посвященный
авиации 23. Чистый вес товара 26. Тор-
жественный обед 28. Повесть Н. В. Го-
голя 29. Установленная мера 30. Сарай
для зерна 31. Спортивное гребное суд-
но.

По вертикали: 1. Разговор между дву-
мя лицами 2. Артиллерийское орудие
для навесной стрельбы 3. Порт на Вос-
токе Бразилии 4. Этнические группы
связанные общественным происхожде-
нием и живущие во многих странах 6.
Большевистская газета, выходившая в
1906 году 8. Ценная промысловая ры-
ба 10. Отличительное свойство, при-
знак 12. Сатирический журнал, издава-
вшийся русским просветителем Новико-
вым 13. Высокая государственная на-
града 14. Всесоюзное спортивное обще-
ство 15. Отпрессованный сок виногра-
да 20. Гуцульский народный танец 22.
Кавказский платан, живущий дольше
двух тысяч лет 24. Самый большой ма-
терик 25. Картина М. Грекова 27. Ра-
мешки у задней луки седла 28. Авст-
рийский композитор, автор симфонии
«Неоконченная».

НОВАЯ 17-до ТОЛИЛОГДОНОН
КРОССВОРДЫН ХАРИУНУУД.

По горизонтали: 7. Лилипут. 8. Жа-
лость. 9. Караван. 11. Водолей. 12. Чиж.
13. Перевод. 15. Находка. 16. Квартал.
19. Антрепренер. 22. Бионика. 26. Хо-
лери. 27. Арктика. 28. Око. 29. Реппе-
ген. 30. Тегеран. 31. Полотер. 32. Шаго-
мер.

По вертикали: 1. Минарет. 2. Рива-
рес. 3. Фуганок. 4. Самолет. 5. Моло-
ток. 6. Отметка. 10. Гидроника. 14. Двор-
ник. 15. Нарезка. 17. Гну. 18. Лен. 20.
Донгол. 21. Цейтнот. 22. Билетер. 23.
Арсенал. 24. Стрелок. 25. Экзамен.

МАНАЙ АДРЕС,

ТЕЛЕФОНУУД:

670000, г. Улан-Удэ, ул. Калан-
даршанли, 23. Телефоны: зам.
редактора—2-34-06, секретари-
ата—2-34-41; отделов: идео-
логический —2-43-23, социаль-
но-экономических проблем —
2-43-23, писем и образования, тэ гарадаг.

коррек-

ДОЛООН ХОНОГТО НЭГЭ

УДАА СУББОТЫН ҮДЭРНҮҮД.

Газета отпечатана в респуб-
ликанской типографии Госу-
дарственного комитета Буря-
тской АССР по делам изда-
тельства, полиграфии и книж-
ной торговли, г. Улан-Удэ, ул.
Ленина, 35.

Редактор
Александр ДРУЖИНИН.